

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AFET YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ETKİN YÖNETİMİ ve TOPLUM 5.0 İZMİR ÇALIŞTAYI STRATEJİ REHBERİ

TEMALAR ve GZFT ANALİZİ:

1. DOĞAL KAYNAKLAR YÖNETİMİ
2. MALİ ve EKONOMİK YAPILAR, TOPLUMSAL KALKINMA / REFAH GÖSTERGELERİ
3. MEKAN ANALİZ, FİZİKSEL/ COĞRAFİ, YAPISAL ve TEKNİK GÖSTERGELER
4. AFETLER ve KURUMSAL - TOPLUMSAL KAPASİTE
5. ÖZEL TEMALAR

<http://afetyoneti.deu.edu.tr>

	GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
<p>GSZT MATRİSİ</p> <p>1.Doğal Kaynaklar Yönetimi (Planlama-Kontrolle kadar süreçte flora, fauna, yer altı ve yer üstü kaynakları)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Farklı iklim özelliklerinin dağlık alanlara, bitki (flora) ve hayvan (fauna) varlığı/biyolojik çeşitlilik zenginliği kazandırması • Kültürel miras tabiat varlıkları yönüyle zenginliği • Gastronomik açıdan keşfedilmeyi bekleyen ürünlerin varlığı • Ekonomik getirisi yüksek badem, ceviz gibi türler için ekilebilir alanları olması • Dağ yerleşim alanlarında kültürel, gelenek ve görenek zenginliği • Ege Bölgesinde ve İzmir’de birçok dağlık alanların suyollarına ev sahipliği yapması • Dağlık alanları koruma misyonuyla kurulmuş sivil toplum örgütlenmelerinin varlığı (dernek, vakıf vb) • İşgücü potansiyelinin yüksekliği • Dağlarda yerüstü ve yeraltı kaynaklarının zenginliği • Eğitilebilecek genç nüfus yüzdesinin fazla olması • Gençlerin bilgilendirmeye açık olması • Arıcılık konusunda gelişebilir potansiyeli • Türkiye’nin yaklaşık 3/4’ünün dağlık alan olması • Çok sayıda özelliklere sahip mağaralar bulunması • Kamu kurumlarının ilgili alanlarındaki veri tabanının olması • Mera topraklarının korunduğu yerlerde hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal ürünün kalitesi ve miktarının artması • Büyükşehir Belediyesinin olanaklarının dağlık alan mahallerinde su temininde kullanılabilmesi • Dağlık alanlarının biyolojik çeşitlilik rezervi ve kaynağı olması • Türkiye’deki dağ ve dağlık alanlardaki ormanların doğal ve beşeri kaynak çeşitlilik ve zenginliğine sahip olması • Türkiye’nin hidrografik açıdan zengin kaynaklara sahip olması • Dağ ve dağlık alanda yaban hayatının zengin olması • Su kaynaklarının varlığı • Ormanlık alanlarının kontrol edilebilir büyüklükte olması • Arkeolojik SİT alanlarının varlığı ve kültürel miras yönüyle çok yönlü çekiciliğe sahip olması çekici özellik sunması • Yaban hayatı açısından zengin ve endemik bitki ve hayvan topluluklarının barındırılması • Kuş gözlemciliğine fırsat yaratması • Yaban hayatı ve doğal kaynakları açısından uluslararası turizmi desteklemesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim kalitesinde farklılıklar olması • Uluslararası standartlara göre su kaynaklarının azlığı, kıtlığı • Dağlık alanlarda sucul ve bitki (flora) ile hayvan (fauna) envanter ve bilgilerinin yetersiz olması • Doğal yaşam alanlarına erişim kolaylığı ve kontrolsüz girişler yapılması • Doğal yaşam alanlarındaki kullanımın teknoloji yardımıyla ve klasik gözlemlerle izlenememesi • Afetler nedeniyle arazilerin bozulması • Dağ yerleşiklerinin tarım arazilerini, ikincil konut için yabancılara ve vatandaşlara satmaları • Dağ yerleşiklerinin, gelir elde etme, rant kollama nedeniyle yangın çıkararak ekosistemin tahribi • Dağın öneminin eğitimin çeşitli kademelerinde farkındalık yaratacak şekilde işlenememesi ve öne çıkamaması • Yerel girişimciliği teşvik edecek sermaye eksikliği • Orman alanlarında ekonomik getirisi düşük ürünlerin ekili olması, bu bakımdan işsizliği önlemek için tarımsal faaliyetlerin verimsiz ve yetersiz kalması • Yasa dışı yaban hayatı avcılığı ticareti • Ulaşılabilirlik sorunları • Dağların optimal nüfus kapasitesinin belediyelerce henüz yapılmaması • İmar vb nedenlerle toprak erozyonu olması • Mağaraların envanterinin olmaması • Madencilik faaliyetlerinin doğada çevre sorunlarına yol açması • Özel orman alanlarında hayvan otlatma ve orman bitki varlığının azalması • İletişim ve ihbar sistemlerinin yetersizliği • Ekonomik değeri yüksek olan doğal ve beşeri kaynakların verimsiz ve bilinçsiz şekilde kullanılması (taş ve mermer ocakları gibi) • Dağ köylerine ve dağlık alan mahallelerinde temel hizmetlerin azlığı ve/veya olmaması • Sorunların risk derecesinin değerlendirilmesinde güçlük çekilmesi • Birçok köyün mera alanlarının, mera vasfından çıkarılarak hayvancılığın vb tarımsal faaliyetlerin gerilemesine yol açılması • Personel yetersizliği • Yerel tarımsal örgütlenmelerin yetersizliği • Ürünleri üreticinin istediği fiyata satamaması • Dağ ve dağlık alanlarda keyfi yerleşimlerin varlığı • Kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ve yerel halkın bir araya gelerek bu alandaki doğal ve beşeri kaynaklarının

		<p>yönetim ve sorunlarına ilişkin konularda işbirliği oluşturmasının gecikmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yaban hayatını tehdit eden ekonomik faaliyetlerin artması ve plansız yönetimi • Kültür varlıklarının değerinin bilinmemesi ve sahiplenilmemesi, yasa dışı çıkarılmasına göz yumulması • Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) raporlarının hazırlanmasında göz ardı edilen doğal ve beşeri kaynakların varlığı • Siyasi rantlar/bürokratik sorunların varlığı • Korunan alanlarda caydırıcı cezaların azlığı • İletişim ve ihbar sistemlerinin yetersizliği • Dağlık alanların fazla olmasına bağlı ulaşım altyapısının yetersizliği • Kentlere göçün artması • Yangınla mücadelede coğrafi nedenlerle teknolojinin etkin kullanılmaması • 6360 sayılı Kanununun bekleneni vermemesi, örneğin çöp toplama hizmetlerinin aksaması • Dağlık alanların teröristlerin barınacağı olabilir imkânı yaratması ve halk yönüyle bu durumun dağlardan uzak durarak çekingenliğe yol açması • Dağlık alanların ikincil konutlar için üretim dışı giderek yoğunlaşan göç alması • Kaçak humus alımı gibi uygulamalarla verilen zarar • Maden ocaklarının varlığı • Yeraltı zenginliklerinin çıkarılmasının bilimsel analizlere oturtulmaması ve çevre sorunlarının ortaya çıkması • Kültür varlıklarının yasa dışı çıkarılması sırasında ortama zarar verilmesi(dinamit patlatma vs) , kültür varlıklarının çalınması • İklim Değişikliği nedeniyle denizlerin ve yüzeysel suların yükselmesi senaryosunda kıyı yerleşimlerinden ve dış ülkelerden dağlık alanlara göç olasılığının yüksekliği • Hatalı arazi kullanım kararları • Dağlık alanlara yönelik yapılaşmaların artması • Toprak erozyonunun yarattığı tehditlerin çözülmemesi • Dağlık alanların yönetim planlamasının olmaması nedeniyle ekonomik fırsatların kullanılmaması • Dağ ve dağlık alanlarda yapılan ağaçlandırma faaliyetlerinin doğal ortamın ekosistem özelliklerini olumsuz etkilemesi • Heyelan, çığ, sel ve taşkınlarının giderek artması ve şiddetlenmesine yönelik tedbirlerin zamanında alınmaması • Bölgesel olarak sıcaklık artışının orman yangınlarının artmasına olası etkilerini önleyecek mekanizmaların oluşturulmaması • Antropojenik (insan kaynaklı) doğal afetlerin gerçekleşmesi ve önleyici mekanizmaların oluşturulmaması
--	--	--

	TEHDİTLER	FIRSATLAR
<p>GZFT MATRİSİ</p> <p>1.Doğal Kaynaklar Yönetimi (Planlama-Kontrolle kadar süreçte flora, fauna, yer altı ve yer üstü kaynakları)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İklim değişikliğinin Türkiye’de yarattığı giderek artan olumsuz etkileri • Yereli doğrudan ilgilendiren kararların merkezi otoritede toplanmaya başlaması • Tarımsal girdilerin pahalı olması, gerekli mali ve kurumsal desteklemelerin yapılmaması • Dağın öneminin eğitimin çeşitli kademelerinde farkındalık yaratacak şekilde işlenmemesi ve öne çıkarmaması • Çevrenin tahrip edilerek yatırım yapılması ve ekolojik dengenin bozulması • Tekrar eden ekonomik krizler ve ekonomik kırılganlık • Kuraklık ve çölleşmeye dağlık alanların hazırlıklı olmaması • Kuraklık ve çölleşme nedeniyle yeni iç göçler beklentisinin varlığı • “Kış Turizmi” ve “Yayla Turizmine” olanak sağlayacak yeterli alanların varlığının yanlış kullanılması • Dağlık alanlarda yetki konusunda kurumlar arası görüş ayrılığının olması • Öngörülemeyen zarar verici kamu politikalarının oluşturulması • Rant kollama ve arsa kazanma nedeniyle eko-sistemin yangın çıkarılarak tahribi • Piknikçilerin ve avcılarının tahribi (yangın çıkarıcı eylemleri, sigara izmariti ve söndürülmeyen ateş) • Toplumsal farkındalığın oluşturulmasında geç kalınması • Dağ ve dağlık alanlarda sürdürülebilir su (havza) yönetimindeki eksiklikler ve bütünsel yönetim planlarının olmaması • Dağ ve dağlık alanlarda yerel ve merkezi yönetsel eksiklikler, köylerin mahallelere dönüştürülmesi • Kurumsal bütünselliğin dağlık alanlarda oluşturulmaması • 6360 sayılı “14 ilde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulmasına Dair Kanun” ile dağ köylerinin belediyenin mahallesi statüsüne dönüşmesinin hizmet gelişimi sağlamaması • 6360 sayılı Kanunun belkeleni vermemesi, örneğin çöp toplama hizmetlerinin aksaması • Dağlık alanların teröristlerin barınağı olabileceği yaratması ve halk yönüyle bu durumun dağlardan uzak durarak çekingenliğe yol açması • Dağlık alanlara yönelen üretim dışında kalan nüfusun artan oranda yarattığı yerleşim baskısı ve dağın kapasitesini aşan konut artışı • İklim değişikliği kaynaklı suların yükselmesi senaryosunda kıyı yerleşimlerinden ve dış ülkelere dağlık 	<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye’nin farklı iklim özelliklerine sahip olması • Belediyelerin mevzuat düzenlemelerinde hayvancılık ve tarım faaliyetleriyle ilgilenebilir olması • Ekolojik denge koruyucu hukuki düzenlemelerin varlığı • Üretim yaratacak paydaşların ilgisine açık bir sektör, • Kurumların (eko-turizm güzergâhları gibi) çalışmalarının olması , (henüz tamamlanmamış olsa da çabaların varlığı) • “Kış Turizmi” ve “Yayla Turizmine” olanak sağlayacak yeterli alanların varlığının değerlendirilmesi • Bilimsel gelişmelere açık gençlerin varlığı • Dağcılıkla ilgili dernek, kulüp ve vakıfların varlığı • Ormanlık alanların iş makineleri ile eğimin teraslanarak azaltılabilir olmasının yarattığı imkânlar • Dağın çok yönlü özelliklerinin, farklı kurumsal ve sektörel paydaşların kararlara katılımını teşvik etmesi • Yurtdışındaki yol gösterici örneklerin olması • Doğal kaynak yönetimine ilişkin kanun ve yönetmeliklerin mevcut olması • Dağlık alanların işlenebilecek ekonomik potansiyeli olması • Genç nüfus potansiyeli olması • Dağın çok farklı imkâna sahip olmasının, dağ yerleşiklerinin kullanabileceği bir fırsat ortamı (sosyo-ekonomik açıdan) yaratması • Eğitime ülke çapında önem verilmesi ve dağlık alanlarda da eğitimin varlığı • Alıcının köylüden doğrudan ürün alması, pazarlama sorunu yaşanmaması • Dağlık bölgeye uygun tarımsal ürün yetiştiriciliği ile ilgili eğitimler verilerek uygulamaya konulması • Kooperatif işleyişinin kanun ve mevzuatlarla yeniden yapılandırılarak denetim sisteminin uygulanabilir olması • 6360 sayılı “14 ilde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulmasına Dair Kanun” ile dağ köylerinin belediyelerin mahallelerine dönüşmesi ile bazı illerde hizmete erişimin görece olarak daha fazla sağlanabilirliği • Sivil Toplum Örgütleri (STK) ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi Başkanlığı (GAMER) kurumsal yapıların varlığı ve düzenli çalışması

<p>alanlara göç olasılığının yüksekliği</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanlara özgü imar mevzuatı olmaması ve hatalı arazi kullanım kararları • Dağlık alanlara yönelik plansız yapılaşmaların artması • Dağlık alanların stratejik yönetim planlamasının olmaması nedeniyle ekonomik fırsatların kullanılmaması • Dağ ve dağlık alanlarda değişen iklim koşullarına özen gösterilmeden yapılan ağaçlandırma faaliyetlerinin ekosistem özelliklerini olumsuz etkilemesi • Plansız kamu ve özel yatırımların yol açtığı heyelan, sel ve taşkınların sıklığı ve şiddetlenmesi • Bölgesel olarak sıcaklık artışının orman yangınlarının artmasına olası etkileri • Bölgesel olarak sıcaklık azalmasının çığ tehlikesini artırması • Antropojenik (insan kaynaklı) afetlerin doğadaki olumsuz etkilerinin artması • İklim değişikliğinin engellenememesi • Doğal ve insan kaynaklı afetlerin son 5 yılda daha fazla şiddette ve sayıda yaşanır olması • Doğal kaynakların iklim değişikliği ve nüfus artışına bağlı tüketim ile azalması ve tarıma bağlı toplumsal mukavemetin gerilemesi • Dağlık alanlarda nüfus baskısı ile mekânsal yerleşimin genişlemesi ve doğanın tahribatı olgusu • Hidroelektrik Santralleri (HES) mevzuatında kurumlar arası fikir birliğine varılamaması • Aynı bölgede çok sayıda yapılan HES'lerin inşaat ve üretim sürecinde su kaynaklarını kurutması, ekolojik dengeyi bozması ve bu olgunun toplumsal huzursuzluğa yol açması • 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkındaki Kanun ve 1380 sayılı Su Ürünleri kanunların dağlık alanlar için yetersiz olması • Doğal Kaynak Yönetimi Planlarının olmaması veya yetersizliği • İletişim ve ihbar sistemlerinin yetersizliği • Mevcut kanunların etkin uygulanmaması • Dağlık alanların özgün bir mevzuat içinde planlanmasının hala tartışılmıyor olması • Dağlık alanların katılımcı bir anlayışla planlanıp, yönetilmemesi ve denetlenmemesi • Mevcut veri tabanının kurumlar arası koordinasyonda kullanılmaması • Kurumların personel sayılarının az olması • Dağlık alanlarda yangın çıktığında jandarma teşkilatından başka kurumlardan genelde yardım gelememesi • Cezaların caydırıcı olmaması 	
---	--

	GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
<p>GZFT MATRİSİ</p> <p>2. Mali ve Ekonomik Yapılar, Toplumsal Kalkınma/Refah göstergeleri (enerji, turizm, vb sektörel yapılar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomik kırılmalara direnebilecek kırsal nüfus yerleşimleri olması • Yöresel, katma değeri yüksek ürünlerin zenginliği, meyve ağaçları gibi doğal ürünlerin bulunması • Güvenli üretim sağlanarak toplumun gıda mukavemetinin desteklenebilirliği • Kültürel ve doğal güzellikler ve peyzaj açısından (dereleler, şelaleler vb) çeşitliliğin bulunması, Bireylerde kaliteli, sağlıklı beslenme bilincinin artması • Girişimci kadınlara sokak ekonomisi yaratma fırsatı sunması • Turizm hareketliliği ve ticaret açısından ulaşım araçlarının artması • Organik ve doğal ürünlerin pazarlanmasında internet olanaklarına yönelik farkındalığın artması • Yerli tohumların öneminin fark edilmesi • Dağlık alanlara yönelen/geri dönen genç nüfusun varlığı • Doğal yeraltı ve yerüstü kaynakların zenginliği • Türkiye'nin jeopolitik öneminde dağların lojistik yeri • Türkiye'nin ekolojik çeşitliliği • Dağlık alanların kış turizmüne uygun olması, • Dağlık alanlarda güneşlenme sınırının yüksek olması • Dağlarda suyun bolluğu • Türkiye'nin yaklaşık 3/4'ünün dağ olması • Türkiye'nin doğal ve kültürel zenginlikleri • Türkiye'nin tarım ülkesi olması • Halk arasında hala devam eden dayanışma (imece) gelenek-görenekler • Dağlık alanların eko-turizme ve agro-turizme elverişli olması • Dağ ve dağlık alanlarda sürdürülebilir enerji potansiyelinin (rüzgâr, güneş, su kaynakları) yüksek olması • Dağ ve dağlık alanların, dağ yerleşikleri ve kullanıcılar yönüyle, ekonomik açıdan gelir getirici işlevi bulunması • Tarla parsellerinin küçük olsa bile, aile yaşamında mukavemet sağlaması • Flora ve fauna çeşitliliği • Çevre korumacı yaklaşımların varlığı • Türkiye'nin 3/4'ünün dağlık alan olması nedeniyle bu alanları fırsata çevirebilecek yerel farkındalıkların artması 	<ul style="list-style-type: none"> • Dağ yerleşikleri arası iletişimin eksikliği, anlaşmazlıklar, gruplaşmalar ve çatışmacı ortamların varlığı • Kooperatif yöneticilerinin mevzuata uygun çalışmaması • Denetleyici yapıların işlevsizliği • Erişilebilir alan genişliğinden dolayı ortaya çıkan denetim yetersizliği • Haberleşme ve güvenlik yetersizliği • Ulaşım yetersizliği veya yokluğu • İklim değişikliklerine yönelik uygun yerelde uygun stratejilerin yeterince geliştirilmemesi • Dağlık alanların uygun faaliyetler yönüyle çok yönlü planlarının belediyelerce geliştirilmemesi • Belediyelerin imar hiyerarşisi içinde yaptıkları planların dağlık alanları kapsamaması • Dağlık alanlarda yerleşiklerde yüksek güvenlik riski algısı • İmar hukukunun dağlık alanlarda etkin olmamasının yarattığı boşluğun, ekolojik suça yol açması • Tarımda gıda güvenliği ve ekolojik dengenin bozulmasının, kırsal alanda mukavemetsiz toplum yaratması • Genç nüfusun çeşitli nedenlerle (ekonomik, sosyo-kültürel vb) kırsal alanlardan göçü • Üretilen ürünlerin uygun araçlarla pazarlanamaması • Dağlık alanların mahrumiyet bölgesi özelliği taşıması ve sahipsiz kalması • Meraların plansız olarak kullanılması, mera ıslah projelerinin yapılmaması • Dağlık alanlarda kadastronun tamamlanmaması ve mülkiyet sorunu ile arazi kavgalarının yaşanması ve toplumsal mağduriyetler oluşması • Yabancıların konaklama ihtiyacının karşılanmasını sağlayabilecek ev pansiyonculuğunun yeterince bilinmemesi • Dağlarda boş zaman aktivite amatör yürüyüşlerinin, dağlarda kirlilik yaratması ve etik davranış sorunları • Dağlık ve meralık alanlarda hayvan otlatan kişilerin barınmasına ve hayvanları için ağıl yapmasına izin verilmemesi • Su kaynaklarının iklim ile bağlantılı azalma eğilimi göstermesi • Dağlık alanlarda suyun verimli kullanılmaması, bilinçsiz su tüketimi • Yeraltında biriken suyun azalması ve kullanım açısından yetersiz kalması • Ağaçlandırma çalışmalarının iklim ile uyumlu olmaması ve/veya yetersizliği • İletişim ve ihbar sistemlerinin yetersizliği • Dağlara yönelik nüfus artışı ve kontrolsüz

		<p>yerleşim</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yatırım kararlarının kabulü anlamına gelen Çevresel Etki Değerlendirmelerinden yerel halkın haberdar olmaması, projeleri alanda yapılırken görmeleri • Kırsal alanlarda daha çok üretimden çekilen ve aktif çalışmayan yaşlı nüfusun kalması (iktisadi erozyon) • Arazi kullanım kararlarına yol gösterecek planlama eksikliği ve/veya yokluğu • Tarla parsellerinin küçük olmasının üretimi verimsiz kılması • Dağlık bölgedeki üreticilerin çok yönlü (sağlık, tarımsal üretim, halk eğitim, pazarlama vb.) eğitimlerinin sağlanamaması • Dağ turizmi olarak, sürdürülebilir turizm stratejik planlarının eksikliği veya olmaması • Dağ turizmde, her bir dağ için güvenlik risk derecesi ve optimum nüfus kapasitesinin planlanmış olmaması • Göç nedeniyle, dağdaki ekonomik faaliyetlerin azalması ve ortadan kalkması • Yerelde elde edilen gelir yetersizliği, sosyo - ekonomik refah seviyesinin düşük olmasının itici faktör haline gelmesi • Dağların coğrafi özelliği nedeniyle insan ve doğa kaynaklı güvenlik sorunlarının yaşanması • Mali açıdan, dağ ve dağlık alanlarda doğal kaynak yönetiminin yetersizliği • Kırsal alanlar yerleşiklerinin, buldukları alanın özelliklerine uygun yatırımlar yetersizliği • Tarım ürünlerinin muhafazasında değişen iklim koşulları ve olası afet tiplerine göre yerel yönetimlerce henüz risk analizi yapılmaması
--	--	---

	TEHDİTLER	FIRSATLAR
<p>GZFT MATRİSİ</p> <p>2. Mali ve Ekonomik Yapılar, Toplumsal Kalkınma/Refah göstergeleri (enerji, turizm, vb sektörel yapılar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Turizm potansiyeline sahip popüler dağlar için güvenlik risk derecesi ve optimum nüfus kapasitesinin planlanmamış olmasının yaratacağı riskler • Terör olayları ile ortaya çıkan güvenlik sorunları • Küresel ısınmanın endemik ürünlerin varlığına yönelik olumsuz etkileri • Kentsel alanlardan dağlık alanlara yönelik göçlerin artmasının yönetilememesi • Dağ yerleşiklerinin dışardan gelen ve dağlık alanlarda yeni yerleşenlere düşük güvenlik algısı bağlamında olumsuz yaklaşımı • Dağlık alanlara yönelik toplumda yüksek güvenlik riski algısının varlığı • İklim değişikliklerinin dağ eko-sistemine olumsuz etkileri • Yerel halkın peyzajı bozulmuş alanlara yönelik haklı tepkilerinin idarece dikkate alınmaması • Dağlık alanlara yönelik mevzuata uyulmaması • Dağlık alanlardan kente göçler • Dağlık alanlarda denetim eksikliği /yokluğu • Dağlık alanlara yönelik dağ yerleşiklerinin yaşam kalitesini artıracak yatırım azlığı • Dağlık alanlarda yaşam kalitesini artıracak bütünlüştürme sektörel yatırım kararları planlanmasının eksikliği veya olmaması • Madencilik sektöründeki düzenlemelerin ihtiyaca cevap vermemesi • Bilinçsiz avlanma ve toplayıcılık • Deniz seviyesinin yükselmesi ve sahil alanlarının sular altında kalma riski • Rüzgâr tribünlerinin (RES) gürültü kirliliği yapması • Kimyasal ilaçlar ve kirliliğin arıcılığı olumsuz etkilemesi, engellemesi • Tarımsal vahşi sulama • Su kaynaklarının yönünün değiştirilmesi • Dağlarda baraj yapılması ve hidroelektrik (HES) santrallerinin artması • Dağlık bölgelerde Rüzgâr Enerji Santralleri (RES) ve Hidroelektrik Santralleri (HES) için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve Bütünlüştürme ÇED yapılmaması • Dağlık alanlarda risk ve kriz analiz analizleri için Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) yapılmaması • ÇED çalışmalarının yalnızca yatırımla ilişkili olması • Küresel İklim Değişikliği ve Türkiye'ye etkisi • Belediyelerin, mali imkânsızlıklar nedeniyle eski dağ köyleri ve yeni dağlık mahallelere yeterli hizmet götürmemesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kültür turizminin yaygınlaşması • Köylülerin teknoloji ile tanıştırılması • Teşvik mekanizmaları, fon kredi olanaklarının varlığı • İstihdam alanını genişletme ihtiyacı • Doğa bilimcinin farkındalığının artması • Toplumca, dağdaki doğal hayatın korunması, sahip çıkılması farkındalığının gelişmesi • Kentsel alanlardan dağlık alanlara yönelik göçlerin artmasının hizmetlere erişim vb konularda baskı grubu oluşturma potansiyeli yaratması • Dağlık alanların sağlık ve iyileştirme hizmeti tesisleri için uygunluğu • Dağlık alanlara yönelik toplumsal bilincin artması • Ulusal biyolojik çeşitlilik ve eylem planlarının olması ve uygulanması • Denetim yapan personelin varlığı • Ekolojik turizm potansiyelinin yüksek olması • Tıbbi ve aromatik bitkilerden ilaç sanayi ve benzeri yönlerden yararlanabilme imkanı doğması • Dağlık alanların turizmin farklı boyutlarında planlanabilmesi • Meralarda tarımsal üretim yapanlara konaklama ve ağıl imkânı verilerek tarımsal üretimin artırılabilir olması • Ormanlık ve dağlık alanlara ekonomik getirisi yüksek ve yurt dışından ithal edilen meyve türlerinin ekilebilmesi ve bu amaçla kiralanması • Belediye mevzuatının dağlık alan belediyeleri statüsü oluşturulması için yeniden düzenlenmesi imkânı olması • Türkiye'nin 3/4'ünün dağlık alan olması nedeniyle bu alanları fırsata çevirebilecek farkındalıkların artması • Toplumun afet tipine göre eğitilerek zarar görmesinin engellenmesi • Endemik türlerin korunmasının farkındalığının yerel düzeyde oluşması, yeni türler için ilgili kurumlardan destek alınması çabaları • Mango gibi yeni endemik olmayan türlerin girmesinin yarattığı ekonomik fırsatların fark edilmesi • Bazı dağlık bölgelerde, dağ yerleşimlerine geri dönen genç nüfusta artış

	<ul style="list-style-type: none"> • Doğa ve insan kaynaklı afet riskinin zor koşullar nedeniyle yönetim zorluğu • Türkiye'nin sınır yönetiminde dağların zor koşullar oluşturmaları • Dağlık alan yerleşimlerine geri dönen genç nüfusun istihdam imkânlarının sınırlılığı veya yokluğu • Mango gibi ithal edilen yeni türlerin üretime girmesi halinde endemik ürünlerin üretilmesinin terk edilmesi olasılığının ekonomik nedenlerle gerçekleşme yüksekliği, • Gelir dengesizliği ve kırsal alanlara yapılan yatırımlardaki yetersizlikler • Dinamit ve çeşitli patlayıcılarla yapılan çalışmaların, taban suyunun yerini değiştirmesi ve yerleşimlerde su kıtlığının ortaya çıkması • Yaz aylarında su kesintilerinin artması nedeniyle yaşam kalitesinin dağlık alan yerleşimlerinde gerilemesi • Ağaçlandırma çalışmalarının iklim ile uyumlu olmaması ve/veya yetersizliği • İletişim ve ihbar sistemlerinin yetersizliği • Dağlara yönelik nüfus artışı ve kontrolsüz yerleşim • Kırsal alanlarda daha çok üretimden çekilen ve aktif çalışmayan yaşlı nüfusun kalması (iktisadi erozyon) • Arazi kullanım kararlarına yol gösterecek planlama eksikliği ve/veya yokluğu • Tarla parsellerinin küçük olmasının köylünün üretimden caydırılmasına neden teşkil etmesi • Dağlık alan tanımının olmaması gibi nedenlerle yapılan çalışmaların bürokratik, idari ve yasal zemininde boşluk bulunması • Dağlık bölgedeki üreticilerin çok yönlü (sağlık, tarımsal üretim, halk eğitim, pazarlama vb.) eğitimlerinin sağlanamaması • Dağ turizmi olarak sürdürülebilir turizm stratejik planlarının eksikliği veya olmaması • Göç nedeniyle, dağdaki ekonomik faaliyetlerin azalması ve ortadan kalkması • Gelir yetersizliği, sosyo-ekonomik refah seviyesinin düşük olmasının itici faktör haline gelmesi • Dağların coğrafi özelliği nedeniyle güvenlik sorunları yaşanması • Dağlık alanlarda kolluk gücünün yetersizliği • Teşvik mekanizmaları, fon kredi olanaklarının konuya göre yetersiz olması veya hiç olmaması • Sürdürülebilir enerji kaynaklarına ayrılan devlet bütçesinin yetersizliği, araştırma ve 	
--	--	--

	<p>girişimlerin azlığı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanların ve dağ köylülerinin ulusal raporlarda görünür olmaması • Etkili olabilecek katılımcı sürdürülebilir dağ yönetim modelinin bulunmaması • Dağlık alanlardaki okullarda, öğretmenlere yönelik geliştirici yatırımların olmaması • Sektörel ve ürün yönüyle, üretim planlamasının yapılmaması • Dağlık alanlarla ilgili veri ve bilgi eksikliği • Tarım ve Orman Bakanlığı'nın özel ağaçlandırma şartlarının ve kredilendirme olanaklarına ilişkin bilgi yetersizliği • Dağlık alanlarla kırsal alanların birlikte değerlendirilmesi ve dağlık alan idari tanımının olmaması bağlamında bu alanda, bürokratik, idari ve yasal düzeyde boşluk bulunması	
--	---	--

	GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
<p>GZFT MATRİSİ</p> <p>3. Mekân analiz, fiziksel/coğrafi, yapısal ve teknik göstergeler (imar, planlama, yerleşim kuralları vb)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bireylerin konuya ilişkin bilinçlenmeleri, haberleri takip etmeleri • Topluma katkı sağlayacak beşeri sermayenin varlığı • İklimsel farklılıkların dört mevsimde görülmesi nedeniyle ürün çeşitliliğinin olması • Dinamik genç nüfus • Çok kültürlülüğe imkân tanınması • İmara uygun alanların bulunması • Türkiye'nin orman konusunda yeterli sayıda teknik personele sahip olması • Dağlık alanların sakin, havadar ve dinlendirici olması • Mera özelliği taşıyan verimli arazilerin bulunması • Türkiye'nin doğal ve kültürel zenginliklerinin dağlık alanlarda yoğunlaşması • Dağlık alanlarda, özel koruma bölgeleri, milli parklar vb. koruma alanlarının bulunması ve öneminin bilinmesi • Yaşamsal sürdürülebilirliğin sağlanması için gıda üretiminin sürekliliğine destek vermesi • Coğrafi bilgi sisteminde teknolojinin (uydu, drone gibi) kullanılması • Arkeolojik varlıkların zenginliği ve bu nedenle planlanan alanlar olması • Kentsel dönüşüm uygulamalarının bozulmuş peyzajı düzenleme fırsatı yaratması • Üst ölçekli planlarda, dağlık alanlarda kırsal yerleşimler varsa gösterilmesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanlardaki STK'ların yeterince etkin olmaması, • Kaynak kullanımında rasyonel olunmaması • Arazilerin parçalı ve küçük olmasının yeni yerleşim hareketliliğini kolaylaştırması • Ekonomik getirinin gerilemesi nedeniyle kentlere göç • Yöresel mimarinin korunmaması • İmar planlarına aykırı yapılaşma olması • Dağlık alanların erişim zorlukları ve gözden uzak olması nedeniyle yasa dışı arkeolojik kazılar ve ortaya çıkan tahripler olması • Yasa dışı arkeolojik kazılar ve kaçırılan objelerle ilgili olarak ihbar hattı gibi bir haberleşme sistemi olmaması • Turizm anlamında nüfusun artması (işletme belgeleri/pansiyonların artışı) • Dağlık alanlarda, özel koruma bölgeleri, milli parklar vb koruma alanlarının iyi yönetilememesi • Doğal ve beşeri kaynakların aşırı yönde kullanılmasının yönetilememesi • Dağlık alan yerleşiklerinin dağlarda gereksiz kamu yatırımlarına karşı HES gibi, baskı gücü oluşturamaması • 1/25.000 ölçekli ve 1/1000 ölçekli belediye imar planlarının dağlık alanları dikkate almadığından, dağlık alanların planlaması açısından Büyükşehir belediyelerinin yetersiz kalması

	TEHDİTLER	FIRSATLAR
<p>GSZFT MATRİSİ</p> <p>3.Mekân analiz, fiziksel/coğrafi, yapısal ve teknik göstergeler (imar, planlama, yerleşim kuralları vb)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dağ yerleşiklerinin kente göç eğilimi ve beyin göçü • Üretime dâhil olmayan ikincil konut sahiplerinin dağlık alanlara göç eğilimi • Eğitim kalitesinin bölgelere göre verimsiz olması • Çağın gerektirdiği meslek dallarına yönelik eğitimlerin yetersizliği (Toplum.5.0 olamama) • Ekonomik sıkıntılara neden olabilecek vergi baskısını ortadan kaldıracak ürün çeşitliliğini değerlendiren vergi kolaylıkları sağlayacak düzenlemelerin olmaması • STK'ların dağlık alanlara yönelik sorunlu konularda çalışmaması ve baskı gücü oluşturmaması • İdari yargı makamlarında çevre ve kırsal alanların korunmasına ilişkin kararların uygulanmasında gerekli özeni göstermemesi • Dağlık alanlara ve yerleşimlere yönelik özgün imar hukukunun hala politik gündemde olmaması • Belediyelerin, kırsal alanlar ve dağlık alanların bayındırlık ve imarla ilgili planlarının bulunmaması • Ulaşım planlamasındaki yetersizlik • İmar afklarının gerekçesine aykırı olarak, uygulamada suistimal edilmesi • Dağlık alanların, ağaçlandırılacak(maki ve fundalık vb) ormanlık alan olarak gösterilmesinin dağlık alanların ayrı bir değer olarak görülmesi ve planlanmasını engellemesi • 1/100.000'lik planın uygulama ölçeği olmaması ve dağlık alanlar için başka bir plan dili gerekliliğinin sağlanamaması • İmar konularında dağlık alanlara ilginin artması bağlamında personel ihtiyacının saptanmamış olması • Meralarda otlatma yapan çiftçiler ile turistik amaçla villa yapanların bir tutularak yerleşim izni verilmemesi, • Tarımsal amaçlı ev ve ağıl yapılmasına izin verilmemesi • Yapıların deprem ve diğer afetlere dayanıklılık kontrolünün yapılmaması • Dağlık alanların vasfının (mera, orman, hazine arazisi, vb.) değiştirilmesindeki yasal kolaylıklar • İletişim ve ihbar sistemlerinin yetersizliği • Mevcut olan imar planlarının sık sık değiştirilmesi • Tarım arazilerinin imara açılmasıyla sağlıksız kentleşme olgusu ve ekolojik suç yaratılması • Tarım arazilerinin 5403 sayılı Toprak 	<ul style="list-style-type: none"> • Sosyal medyanın etkin kullanımı ile dağlık alanların izlenebilir hale gelmesi, • Biyolojik çeşitlilik zenginliği • Uygun organik tarım için verimli toprakların olması • Orman varlığına yönelik teknik altyapının bulunması • Köylerin mahalleye dönüşmesi ile belediye hizmetlerine erişilebilme • Belediye alanlarında yaşayan yerleşiklerin, kamu hizmetlerine daha kolay ulaşmaları • İklim değişikliği koşullarında dağlık alanların yerleşim bölgesi olabilirliği • Doğaya uyumlu yapılar yapılması • Şehircilik açısından akıllı belediyelere geçişin coğrafi zorlukları aşabilme olasılığı • Coğrafi İşaret Sisteminin uygulanması • Dağcılık federasyonunun yerel halktan insanlara rehberlik eğitimi vermesi • Kırsaldaki alanlara işletme belgesi verilmesi • Yerel ürün satışı ve tanıtımı için yerel pazarların oluşturulması • Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı Ulusal Coğrafi Veri Tabanı Sistemi'nin varlığı • Teknolojik gelişmelerden dağlık alanların etkin yönetimi için yararlanabilme imkânının varlığı • Dağ ve dağlık alanlarda doğal afetler açısından erken uyarı sistemlerinin kullanılmasının yaygın hale getirilmesi • İnşaat sektöründe kullanılan yapı malzemelerinin dağlık alanlara yönelik seçiminin yapılabilmesinde uygun alternatif malzemelerin varlığı (yanmayan veya zor yanın malzemeler) ve kullanılması

	<p>Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunuyla tarım dışına çıkarılması</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doğal ve beşeri kaynakların aşırı yönde kullanılması • Dağlık alanların genelde hukuki düzenlemelerin dışında bırakılması • Dağlık alanların yönetiminde yetki-görev çatışması ve belirsizliği • Kır ve Kent bağlantılı altyapı ve üst yapı donatılarının yetersizliği • Afetlerin etkisinin dağlık alanlarda daha fazla görülmesi ve eko-sistemi tahrip edici gücünün artması • Afetlerde terör olasılığı • Enerji sağlamak amacıyla yapılan yatırımların yapılabirlik analizlerinin iklim değişiklikleri nedeniyle etkisiz kalması ve verimliliğin azalması ve toplumsal huzursuzluk yaratması • Haberleşme ağlarının afetlerde kesilmesi • Doğadan kaynaklanan ve insan kaynaklı ortaya çıkan erozyonun artması • Endemik bitkilerin ve hayvanların, yangın vb insan kaynaklı afetlerle yok olma tehlikesi • Hobi bahçesi adı altında ruhsatsız yapıların ekolojik dengeyi bozması • Etkin dağ yönetiminin olmaması, farklı yasal düzenlemelerin birbirini tamamlamaması veya yasal boşluklar nedeniyle ortaya çıkan zararlar ve kayıpların engellenememesi • Dağlık alanlarda denetim mekanizmasının zayıf olması • Kurumlar arası bütünlük yönetimin sağlanamamasının koordinasyonu ve verimliliği engellemesi • Dağ ve dağlık alanlarda orman yangın kulelerindeki yetersizliklerin olması • Turizm potansiyeli yüksek dağ ve dağlık alanlarda doğal ortamlı uyumlu olmayan yolların, setlerin, piknik alanları vb. yapıların inşasına izin verilmesi • Dağlık alanların gözden uzak kalması ve yönetim zaafı nedeniyle kültür ve tabiat varlıklarının tahrip edilmesi • Mera özelliği taşıyan verimli arazilerin tarım ve yerleşim amaçlı kullanımlara açılmasının giderek artması ve bu nedenle toplumsal çatışmalar yaratması • Yasa dışı arkeolojik kazılar ve kaçırılan objelerin Türkiye’de önemli bir sorun alanı olmasına karşın, etkili olabilecek ihbar hattı gibi bir haberleşme sisteminin kurulmaması • Orman varlığına yönelik teknik altyapının bulunmasına rağmen, dağlık alanlar için aynı özenin gösterilmemesi • Dağlık bölgelere yönelik planlama mevzuatın günün getirdiği iklim koşulları ve dağlık alanlar coğrafyasıyla 	
--	--	--

	<p>uyumsuzluğu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yaşanacak çok büyük çapta afetlere karşı, iletişim, sağlık, lojistik vb. konularda örgütsel yetersizlik olması • İl düzeyinde hazırlanan afet yönetim planlarının yeterli düzeyde yerleşik halka duyurulmaması. • İl Düzeyinde hazırlanan afet yönetim planlarının dağlık alanları kapsayıp kapsamadığının bilinmemesi	
--	--	--

	GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
<p>GZFT MATRİSİ</p> <p>4. Afetler ve Kurumsal-Toplumsal Kapasite (güvenlik yönetimi, erken uyarı, katılım, gönüllülük, sorumluluk vb.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal dayanışma ve birlik duygusunun var olması, yardımseverlik, gönüllülük • Sürekli doğal afete maruz kalan bölge halkının reaksiyon süresinin kısalması, farkındalığının artmış olması • Toplumdaki yardımlaşma duygusunun artması. • Jandarma arama ve kurtarma timlerinin her bölgede etkin bir durumda bulunması. • Enerji nakil hatlarının geçmiş yıllara oranla daha verimli hale getirilmiş olması. • Yetkili ve nitelikli personele sahip olma • Erozyona önlem olarak gerekli flora açısından zengin oluşu • Kızılcım vb. bitki türlerinin söndürülmesinin zor olması ve yangına dayanıklı türlerin geliştirilmesiyle ormanların mukavemetinin artırılması • Afet Eylem Planlarının hazırlanmasında destek verebilirlik ve gönüllülük eğilimi bulunması • Yanardağların sönmüş olması bağlamında erişilebilir değerli maden yataklarının bulunması olasılığının yüksek olması • Meteorolojik bilgiden yararlanma potansiyelinin olması • Afet anında ve sonrasında insanlar arası yardımlaşma • STK'ların konuya ilgi duyması • Yerleşiklerin afetlerde yardımlaşma kapasitesini etkin kullanması istekliliği 	<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanlarda engebeli arazi nedeniyle ulaşım sorunları oluşması • Afetle mücadele ve ilk yardıma ilişkin eğitim eksikliği nedeniyle içişletirmenin eksikliği ve/veya yokluğu • Kurumlar arası koordinasyon eksikliği nedeniyle afetlere ilk müdahalede zayıflık • Dağlık alan yerleşimlerinde beçkilerin işlevselliğinin olmaması • Kurumlar arası yetki-görev geçişi • Teknik donanım yetersizliği • Yanlış ağaç kesimi • Personel yetersizliği • Topografik özelliklere göre ulaşım da yetersizlik olması • Toplumsal kapasiteyi artıracak eğitimcilerin azlığı • Bazı bölgelerde iklim ve hava koşulları sebebiyle örgün eğitimin kesintili yapılması • Teknolojinin genel olarak coğrafi koşullar sebebiyle uygun yürütülebilir çalışma sağlamaması • Erken uyarı sistemlerinin yetersizliği • Yapı kalitesinin yetersizliği • Tarım ve hayvancılığın afetlerden zarar görmesi • Sivil toplum kuruluşlarının dağlık alanlara yeterli ilgi göstermemeleri • Devletin verdiği ekonomik teşviklerin yerinde kullanılmaması, verilen teşviklerin denetiminin yapılmaması • Toplumda dağların önemine yönelik farkındalık bilinç düzeyinin yetersiz olması • Afetlere yönelik kullanılan teknolojinin yerli olmaması • Dağlık alanların yönetiminde yetki ve görev çatışması olması • Nicelik yönünden personel azlığı • Heyelan, çığ düşmesi, tektonik hareketlerin varlığı • Yeraltı kaynaklarının çevre açısından zararlı olacak şekilde kullanılması • Koordinasyon eksikliğini mevcudiyeti • Seçilmiş dağların turizm faaliyetlerinde güvenlik riskini engelleyecek optimal nüfus hareketliliğinin planlanmamış olması • Dağlık alanlarda yüksek katlı yoğunlaşmanın mevcudiyeti • Toplanma merkezlerinin amacının dışında kullanılması (park yeri, çöp vb.) • Yönlendirme tabelalarının yetersizliği • Orman yangınlarında içme suyu ve yiyecek sıkıntısı yaşanması • Orman yangını, deprem, sel vb. afetlere yönelik bilgi yetersizliği • Yangına riski olan ortamlarda gözetleme kulelerindeki eksikler/ yetersizlikler

		<ul style="list-style-type: none"> •Gelişmiş ve az gelişmiş bölge özelliklerine bağlı olarak coğrafi yapının toplumsal kapasiteyi farklı oranlarda olumsuz etkilemesi •Bireylerin afetlerde bilgisizlik nedeniyle zarar görme olasılığının bulunması •Yerelde kurumsal ve toplumsal sorumluluk farkındalığının yetersizliği
--	--	---

	TEHDİTLER	FIRSATLAR
<p>GZFT MATRİSİ</p> <p>4. Afetler ve Kurumsal-Toplumsal Kapasite (güvenlik yönetimi, erken uyarı, katılım, gönüllülük, sorumluluk vb.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye'nin iklim değişikliği tehdidi altında olması (kuraklık ve çölleşme) • Deprem kuşağı gibi dağlık alandaki tehditler, araç ve gereçlerin büyüklüklerinin dağlık alanlara uygun olmaması (kepçe vb) • Terörist saldırı riski taşınması (yangın, vb) • Havadan müdahale gücünün zayıf olması • Haberleşme ağının afet durumunda durması ya da yetersiz kalması • Personel değişiklikleri sebebiyle edinilen deneyimin uygulamaya aktarılamaması • Güvenlik sorunlarının artması ve yönetilememesi (çığ, sel, heyelan vd.) • Topografik ve jeolojik nedenlerle ulaşım zorluklarının varlığı • Seçilmiş dağların erişilebilirliği için ,turizm her türlü güvenlik riskini engelleyecek planlama yapılması zorunluluğunun getirilmesi (nüfus, risk haritaları vb) • Uyuyan yanardağların varlığı, bu dağların baraj yapımı, güçlü patlatmalar ve depremler nedeniyle etkilenebilirliği • Biyolojik çeşitliliğin azalması ve yok olması • Ulaşım olanağının zayıf olduğu bölgelerin varlığı • Afete ilişkin koordinasyon eksiklikleri • Kamusal alan önceliklerinin farklı belirlenmesi • İklim Değişikliğinin dağlardaki yansımalarının analizinin yapılmaması olması • Türkiye'nin deprem kuşağında yer almasının dağlara yönelik imar yoğunlaşması ile zarar görebilirliğin artması • Afetler sonrası güvenlik krizlerinin dağlık alanlarda daha da açığa çıkması • Orman alanlarına izinsiz girişlerin olması • Dere yatağında kaçak yapılaşmanın afetlere açık bir ortam yaratması • Meteorolojik ve tektonik kökenli doğal afetlerin sık yaşandığı bir coğrafyaya sahip olmanın öneminin dikkate alınmaması • Türkiye'nin ve önemli illerinden olan İzmir'in ağırlıklı deprem kuşağında olması • Afet sırası ve sonrası iletişim sorununun yaşanması • Erken uyarı mekanizmalarının bilinmemesi ve bu nedenle etkin olmaması olasılığı • İmar denetimine özen gösterilmemesinin, afetle bağlantılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuru davaların, Türkiye devleti aleyhine sonuç yaratması 	<ul style="list-style-type: none"> • TAMP'ın (Türkiye Afet Müdahale Planı) oluşturulması • Devlet kurumlarının imkânlarının gelişmesi/AFAD ve KIZILAY'ın kurumsal kapasitelerinin bulunması • Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı (AFAD)'nin denetleme yetkisinin düzenleyici etkisi • AFAD gibi yetkin bir kurumun varlığı • Müdahale eylem planlarının (TAMP gibi) yapılması • Sağlık Bakanlığı'nda hava ulaşım araçlarının varlığı • Afet Eylem Planlarının hazırlanması • Meteorolojiden düzenli veri alınabilmesi • Toplanma merkezlerinin belirlenmiş olması • Afet yönetim planlarının il düzeyinde hazırlanmış olması • STK'ların afet yönetiminde rol alma istekliliği • Kırsal ve dağlık bölgelerde yapı eksikliklerinin (gabari) uygun olması • Medyanın ve sosyal medyanın bilinçlendirme açısından kullanılabilirliği ve toplumsal duyarlılığın artırılması • Toplumun doğal afetlere karşı duyarlılığının artması • Haberleşme ve ulaşım ağının güçlenmesi • Kalifiye personel sayısındaki artış • Genç nüfusun varlığı • AFAD gönüllülük sisteminde artış • Sivil toplum kuruluşlarının ve gönüllülerin desteği • Meteorolojik olaylarda gelişmiş erken uyarı sistemlerinden yararlanabilme • AFAD'ın talebe bağlı eğitim vererek toplumsal kapasiteyi artırması • Arama kurtarmaya ilişkin eğitim verilmesi • AKUT gibi kurumların varlığı/STK'ların varlığı • Arama Kurtarma, Ekoloji ve Sosyal Kampanyalar Grubu (GEA), Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi Başkanlığı (GAMER) gibi kurumların varlığı • Kırsal alanda görevli öğretmen, imam, sağlık ocağı çalışanlarına afet yönetimi eğitimi verilebilirliği • Afet koordinasyonu ile ilgili kurumlar ve STK'lar ile planlama yapılması, geçmiş tecrübelerin yazılı hale getirilmesi • Camilerin afetlerde bilgilendirme amaçlı kullanılabilirliği • Toplumda dağların önemine yönelik farkındalık bilinç düzeyinin yeni yeni oluşması • Toplumsal dayanışma ve birlikte hareket etme isteğinin toplumsal mukavemeti artırıcı etkisinin bilinmesi

	<ul style="list-style-type: none"> • İmara aykırı yerleşim oluşturan ve afetlerden bu nedenle de zarar gören dağ yerleşimine, idarenin hizmet kusuru nedeniyle, tazminat ödenmesinin devlet bütçesinde yarattığı mali kayıplar oluşması • Dağlık alanlarda afetlerde acil müdahaleyi sağlayacak uygun ölçekli makine-teçhizat tasarımlarının yapılmaması • Dağlık olan ve olmayan alanlarda dere yatağında ve iki yanında, yakınında kaçak yapılaşmalara göz yumulması • Denetimsizlik nedeniyle imara aykırı yapılanmaların oluşması ve afetlere açık ortam yaratması • Dağların imara SÇD (Stratejik Çevresel Değerlendirmelerinin) yapılmadan açılması • Sosyal sorumluluk projelerin yetersizliği • Gönüllülük esaslı çalışma/girişimlerin yönlendirilmesinde yetersiz kalınması • Toplumsal ve idari tolerans nedeniyle kaçak yapılar oluşması ve afet ile karşılaşıldığında mal ve can kayıplarına neden olması • Gecekonularda yaşayan dağ yerleşiklerinin, uğradıkları can ve mal kayıplarını uluslararası insan hakları mahkemelerine taşımaları ve Türkiye'nin tazminat ödeme yükümlülüğü ile karşılaşması • Rüzgâr tribünlerinin çevresel negatif etkileri, tarımda olumsuz etkileri • Yerleşimlerin ihtiyaçlarını karşılama amacıyla CED değerlendirmesi iyi yapılmayan, ihtiyaç gerektirmeyen, barajlar • Bekçilik kurumunun kurumsallaşmaması ve siyasi etkilere açık olabilirliği 	<ul style="list-style-type: none"> • Yaşanmış tecrübelerden ve öğrenilmiş derslerden yararlanabilme becerisi • 772 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri kanunu gereğince, 2016 yılında bekçi alımları başlaması 2019 tarihinde ülke genelinde yaygınlaşması, Jandarmaya destek/yardımcı ve önleyici idari kolluk olarak kabulü
--	--	--

	GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
<p>GZFT MATRİSİ</p> <p>5. Özel tema, örneğin: Kırsal ve dağlık alanlarda genç nüfus, engelli nüfus</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Genç nüfusun artış göstermesi •Genç nüfusun girişimcilik ve üretkenlik potansiyeli •Halk sağlığıyla yakından ilgilenilmesi •Hastalıklara yönelik uyarı ve bilgilendirme yapılması imkânı olması •Toplumun gençlere giderek artan oranda önem vermesi •Toplumun engelli gruplara yönelik çalışmalarına duyarlı olması •Sağlıklı tarımsal gıda üretiminin sağlanması •Yeraltı ve yerüstü sularında tarımsal nitrat kirliliğinin önlenmesi •Kırsal bölgelerde yaşayan kesimin organik beslenmelerinin nüfusun beslenmesindeki önemi •Kırsaldaki insanların daha sağlıklı olması •Engellilerin topluma dâhil olma isteği 	<ul style="list-style-type: none"> •Gençlerin kırsal ve dağlık alanlarda çalışma ve yaşam koşullarındaki elverişsizlikler nedeniyle yaşamak istememeleri •Genç girişimcilerin ilk başarısızlıklarının çalışma azmine olumsuz etkileri •Eğitim seviyesinin istenilen seviyede olmaması •Beyin göçünün gerçekleşmesi •Dağlık bölgelerde barınma olanaklarının kısıtlı olması •Dağlık alanlarda yabancılara açık olmayan muhafazakâr toplumsal yapı •Engellilere yönelik toplumsal duyarsızlıklar •Engelli bireylerin sosyal hayata bireysel katılıma yoksunlukları •Toplum içinde engellilerin dışlanışlık duygusu •Engellilerin Haklarına İlişkin Uluslararası Sözleşme hükümlerinin yeterli düzeyde uygulanamaması •Üretken nüfusun tarım alanlarını terk ederek, kente sanayi alanlarına yönlendirilmesi •Kırsaldaki üretim gücünün azalması ve istihdam sorunları •İyi tarım uygulamalarına yönelik sertifikasyon işleminin (organik tarım vb.) maliyetli olması •Nitrat kirliliğinin izlenmesi tespitinin gönüllülük esasına göre yapılması •Dezavantajlı grupların ötekileştirilmeleri ve kendilerinin ifade edememeleri •Dezavantajlı grupların yerelde yaşam kalitelerini artırmaya yönelik uygulamalardaki eksiklikler •Artan nüfus nedeniyle arazilerin değer kazanması ve arazilerini satanların tarımsal faaliyetten çekilip, yakın kentsel alanlara göç etmesi •Yoğun oranda yaşlı nüfus varlığı •Bedensel ve görme engellilerin ulaşımını tek başlarına sağlayamamaları •Sağlık hizmetlerindeki personel yetersizliği •Engellilere yönelik toplumsal önyargının geçmişe oranla azalmakla birlikte varlığı •Ulaşım sorunları, yol güzergâhlarının mahalle içlerinde yetersiz olması •Mahalle statüsünün getirdiği mali dezavantajlar •İkincil konut sahiplerinin, dağlık alanların özelliklerinin farkındalığı içinde olmaması •Dağlık alanlarda ilgili uyarıcı, tanıtıcı, görsel ve materyallerin olmaması ve/veya yetersizliği •Taşınmalı eğitim sisteminin zorlukları •Teknolojik imkân ve kullanım yetersizliği •İş bulma fırsatlarının azlığı nedeniyle kentlere artan oranda göçün yaşanması

	TEHDİTLER	FIRSATLAR
<p>GZFT MATRİSİ 5. Özel tema, örneğin: Kırsal ve dağlık alanlarda genç nüfus, engelli nüfus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gençlerin deneyimsiz girişimciliğinin kırsal ve dağlık alanlara zarar verme olasılığının bulunması • Doğal afetlerin ulaşım olanaklarını bozması ve engelleri artırması (herkes için) • Afet yönetiminde engelli bireylerin avantajsız olmaları • Engellilere yönelik empati yeteneğinin olmaması veya azlığı • Engellilere ilişkin organizasyon eksikliği • Engellilere yönelik koordinasyon eksikliği • Dezavantajlı grupların yaşam kalitelerinin artırmaya yönelik uygulamalardaki eksiklikler • İşsiz engelli genç nüfusun artması • İstihdam sorunları • Sosyo-ekonomik standartların düşüklüğünün engelli bireyleri etkilemesi • Dağlık alanda yaşayan nüfusun yaşlı olması • Kırsaldaki atıl durumdaki genç nüfusun kentlere göç etmesi • Dağlık alan yerleşiklerinin aile olarak kente göç etmesi • Leptoglossus (İstilacı Amerikan Böceği) meyve verimini düşürerek ekonomiye zarar vermesi 	<ul style="list-style-type: none"> • Teknoloji kullanımıyla tanıştırılmaları • Kırsal ve dağlık alanların yaygın ve çeşitli olması, iş olanakları yaratılabilme potansiyelleri • STK'ların engellilerin dağlık alanda zorluklarla karşılaşması konusunda önem alınması çalışmalarına destek göstermesi • Dezavantajlı gruplara yönelik pozitif ayrımcılığın mevzuat ile korunuyor olması • Engellilere ilişkin uluslararası belgelerin, anlaşmaların gelişmesi • Engellilere yönelik teknolojik imkânların artması • STK'ların etkin çalışma ve çabaları • Toplumundaki toplumsal dayanışma ve yardımlaşma kültürünün varlığı • Aile hekimlerinin dağ köylerine ev ziyareti düzenliyor olması • Turizm potansiyeline sahip olmasının iş imkânı yaratabilmesi • Yerel ürünlerin çeşitliliğinin girişimciliği teşvik etmesi • Doğal güzelliklerin girişimciliği teşvik etmesi • Dağ(kırsal)kesiminde yaşayanların gelişime daha açık olması • Az gelirle daha iyi bir yaşam sürdürülebilmenin mümkün olması • Nüfusun dağlık ve kırsal alanlara geri dönüşünün teşvik edilmesi

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ETKİN YÖNETİMİ VE TOPLUM 5.0 (11 Aralık 2019)

1. Doğal Kaynaklar Yönetimi (Planlamadan-Kontrole kadar süreçte flora, fauna, yer altı ve yer üstü kaynakları)

Sorun Listesi	<ul style="list-style-type: none"> •Dağlık alanlara yönelik eğitim hizmetlerinin yetersizliği ve mağduriyetlerin yaşanması •Dağlık alanlarda eğitimin verimsiz olması •Dağlık alanlarda bulunan yeraltı ve yerüstü kaynakların korunamaması •Ormanlık alanların ekonomik getirisinin düşük olması •Yaban hayatının etkin olarak korunamaması •Optimal üretim çalışma planı yapılmamış çok sayıda ruhsatlı maden ocaklarının olması •Ruhsatsız (kayıt dışı) maden ocaklarının varlığı •6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun, 2014 yılından sonra uygulamaya girmesine rağmen dağlık alanların günümüzde etkin hizmete erişememesi •Mera topraklarının korunamaması •Köylere sağlıklı su temini sağlayan depoların fiziki koşullarının elverişsizliği •Dağlık alanlardan genç nüfusun iş kurmasına yardımcı olarak çiftçilik faaliyetlerinin sürekliliğinin bulunmaması •Meyve yetiştirici ile keçi yetiştiriciliğinin aynı alanda yapılmaya çalışılması •Çiftçi kooperatiflerinin yeterli düzeyde oluşturulamaması •Bölgeye özgü ürünleri işleyen iş kollarının etkinliği sağlayacak şekilde mali olarak yapılandırılmaması •Kırsal turizm uygulamalarında köylerin doğal, kültürel ve otantik yapılarının korunamaması •Dağlık alanlarda eko-sistemin koruma-kullanma dengesinin etkin yönetilememesi
Politika	<ul style="list-style-type: none"> •Dağlık alanların taşıdığı özelliklere göre etkin yönetimi için önemli görülen birbiriyle ilişkili ve farklı konuların tespiti ve konuya yönelik farkındalık eğitimlerinin gerçekleştirilmesi •Seçilmiş dağlık alanların Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) analizleri yapılmasının zorunlu hale getirilmesi

	<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanlardaki yeraltı ve yerüstü kaynaklarının korunmasını sürdürülebilir kılınması • Dağlık ve kırsal alanlardaki meraların korunması, işlevsel kılınması • Dağlık alanlarda milli parkların - tabiat alanlarının bakım ve korunmasına yönelik mali gücü artırıcı hedefler ve planlar oluşturulması • Türkiye’de bütünlük ve koordineli olarak “dağlık alanlar bütünlük yönetim sisteminin” geliştirilmesi • Mevzuat ve yönetmeliklere uygun olarak büyük ölçekli yatırımlarda Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) bilimsel esaslarının dikkate alınması • Maden ocaklarına belirli alanlarda izin verilmesi • Dağlık alanlarda bölgesel kalkınma-planlama politikalarının uygulanması • Dağlık alanların imar terminolojisinin yenilenmesi • Geleneksel ekonomik faaliyetlerin kooperatifçilik eliyle yaygınlaştırılması • Dağlık alanlardaki planlama politikalarının, genel kalkınma plan ve programlarıyla bütünlük olmasına dikkat edilmesi • Ekosistemi korumak ve çeşitli nedenlerle oluşabilecek tehditleri engellemek için çalışmalar yapılması • Dağlık alanlarda bütünlük doğal ortam analizleri için coğrafi bilgi sistemlerinin etkin kullanılması • Dağ yerleşiklerinin kendilerini etkileyen politikalarda katılımcılığını artırarak etkin rol almasının sağlanması • Altyapının güçlendirilmesi ve dağlık alanlara erişiminin sağlanması • Endemik hayvan varlığı ve bitki örtüsünün korunmasına yönelik etkin katılımçı politikalar oluşturulması
Hedef	<ul style="list-style-type: none"> • Doğal kaynakları korumak ve verimliliğini arttırmak • Yeraltı ve yerüstü zenginliklerinin koruma ve kullanma dengesini oluşturmak, sürdürülebilir kılmak • Doğal kaynakların korunmasına yönelik halkı bilinçlendirmek • Flora (bitki) ve faunayı (hayvan) korumak • “Dağ” ve “dağlık alan” ile “dağ köylüsü” kavramlarının mevzuat düzenlemelerinde görünür hale getirmek

	<ul style="list-style-type: none"> •Dağlık alanların önemi konusunda farkındalık yaratmak •Dağlık alanlarda imar düzenlemeleri ve arazi kullanım kararlarını bilimsel temellere dayandırmak ve özgün bir imar hukuku oluşturmak •Dağlık alanlarda “konuya özgü” denetim mekanizmalarını oluşturmak ve sahiplenmek •Kamu yönetimi teşkilatlanmasında mevcut “Dağlık Alan Yönetimi Şube Müdürlüğü” yapılanmasını üst düzey teşkilatlanmaya taşıyarak, görünür ve daha işlevsel hale getirecek idari düzenlemeler yapmak •Dağların özgün yapılarını ortaya çıkartmaya yönelik disiplinlerarası ve disiplinler üstü akademik çalışmalar yapmak •Dağlık alanlarda yangınların önlemek ve kamu ortak alanlarının bir defaya mahsus “kazanca” dönüşmesini engellemek •Mevcut toprak yapısını korumak ve geliştirmek için işsizliği azaltıcı ve sürekli “gelir sağlayıcı” aktif politikalar geliştirmek •Dağlık alanlarda sürekli aktif ve verimli eğitimi gerçekleştirmek •Dağlık alanların temel paydaşları olan “belediyeler, merkez yerel kamu kurumları, sivil toplum örgütleri ve muhtarlar arasında iletişim ve işbirliği artırılarak kamu hizmetlerinin etkinliğini sağlamak •Her bölgenin iklim özelliklerine (topografik faktörler ışığında) göre yapılacak ağaçlandırma faaliyet çalışmalarını bilimsel temellere dayandırmak •İnsan kaynaklı (Antropolojik) çevresel bozulmaların önüne geçmek için yönetim temelli yaklaşımları geliştirmek ve kamuoyu baskısı oluşturmak •Yangınları önleyici teknik, doğayı ve insanı dikkate alan politikalar geliştirmek 			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Açıklama	Süre
<ul style="list-style-type: none"> • Dağ yerleşikleri ve topluma yönelik eğitim vermek ve bilinçlendirmek i) Bölgesel ve ulusal sivil toplum örgütlerinin sempozyum, seminer, toplantı, teknik gezi ve benzeri faaliyetlerle farkındalık ve bilinçlendirme çalışmalarını kolaylaştırmak ve desteklemek ii) Birleştirilmiş sınıf uygulamalarına son verilmesi ve atanamayan öğretmen kaynağının değerlendirmek iii) Halk eğitim merkezlerinde sürdürülebilir dağlık alan farkındalığına yönelik kurslar açmak ve ilgiyi sürekli tutmak 	Milli Eğitim Bakanlığı, İç İşleri Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Büyükşehir Belediyeleri,	Diyanet İşleri Başkanlığı, İl ve İlçe Müftülükleri, Mahalle ve Köy Muhtarlıkları Sağlık Bakanlığı	Eğitimin önemi ve eğitim araçlarının kullanılmasında etkinlik sağlamak	6 Ay

<p>iv)Mahalle/ Köy kütüphanesi kurulmasını teşvik edecek etkinlikler oluşturmak v) Reklam, kamu spotu, el afişleri ve broşürler vb. çalışmalar yapmak vi)Farkındalık yürüyüşleri ve Etkinlikler yapmak vii)Üniversitelerin sürekli eğitim ve araştırma merkezlerinin konuya yönelik geliştirici çalışmaları strateji eylem planlarına almasını teşvik etmek ve bu merkezlerin konuya ilişkin bütçelerinde pay ayırmalarını planlamak viii) Dağlık alanlarla ilgili kurum ve kuruluşların bütçesine disiplinlerarası ve disiplinler ötesi çalışmalara yönelik harcama kalemi ayırmasını planlamak ix)Camilerde din görevlilerinin cuma hutbe ve vaazlarında çevre koruma ve dağlık alanların önemi konusunda bilgilendirme yapmasını planlamak</p> <p>• İnsan kaynaklı faaliyetler nedeniyle su kaynaklarının kirlenmesi ve kurumasını önlemeye yönelik çalışmalar ve bilgilendirmeler yapmak, sürdürülebilirliği sağlamak i)Aşırı sulamayı önlemek ii)Plansız yatırımları (HES vb.)önlemek iii)Alpin çayırlarını korumak</p> <p>• Yerel kültürel geleneksel değerleri yaşatmak, sürdürülebilirliğini sağlamak i)Kermes, festival gibi etkinlikler düzenlenerek yöresel ürünlerin tanıtımını yapmak, turizm hareketliliğinin desteğinde bölgenin ekonomik kalkınmasında dağlık alanların etkin rol oynamasını sağlamak ii) Milli parklar vb. koruma alanlarının gelirlerinden yerel halka yönelik hizmetlerde kalite artışı yaratmak iii) Kültür varlıklarının sahiplenilmesi, yasadışı ticarete konu</p>	<p>Üniversiteler</p> <p>Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Merkezi yönetim ve yerel yönetimler, Tarım ve Orman Bakanlığı, İşçileri Bakanlığı</p> <p>Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yerel Yönetimler</p>	<p>Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Müdürlükleri Kaymakamlık, Milli Eğitim Bakanlığı</p> <p>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</p>	<p>Yapay Baraj ve göletlerin yapılması, yağmur sularının biriktirileceği alanlar oluşturulmak</p> <p>Yerel kültüre ait ürünlerin farkındalığını sağlamak</p>	<p>24 Ay</p> <p>24 ay</p>
---	---	--	--	---------------------------

<p>•Kamu görevlilerinin eğitimlerini planlamak i)Sadece dağlık bölgeler yerleşiklerini değil, jandarma, sağlık ekipleri ve mahalle bekçileri gibi alana yönelik çalışanların kapasitelerini artırıcı hizmet içi eğitim çalışmaları yapmak, ii)Çocuklar ve gençlere yönelik çevre koruma kullanma dengesi ve dağlık alandaki doğal yaşama yönelik tehditleri ortadan kaldıran farkındalık sağlayıcı aktif eğitimleri belirli aralıklarla planlamak</p>	<p>İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Valilik, Kaymakamlık, Kolluk kuvvetleri</p>	<p>Belediyeler</p>	<p>Kamu çalışanları ve yerel halk arasındaki koordinasyonu sağlamak</p>	<p>12 Ay</p>
<p>• Dağlık alanlarda mülkiyet ilişkilerini tespit etmek i)İşgal ve faydalanmanın önüne geçmek için kullanma veya sahiplenme açısından mülkiyetlendirme çalışmaları yapmak ii)Yabancılar için mevzuatta yer alan yerleşim kısıtlamalarının ve köylerdeki izne bağlı yerleşimlerin, kent statüsündeki il sınırları içindeki dağlık alanlarda da uygulamak iii) Afetler nedeniyle bozulan alanlarda mülkiyet konusunu dağa özgü kurallara bağlamak</p>	<p>AFAD, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Kaymakamlık, Kalkınma Ajansları, Kolluk Güçleri, Milli Eğitim Bakanlığı</p>	<p>Dağlık alan ve mağaralar konusunda çalışmaları olan sivil toplum örgütleri, Harita mühendisleri</p>	<p>Dağlık alanların etkin stratejik yönetimini gerçekleştirmek</p>	<p>12 Ay</p>
<p>• Dağlık alanlarda kontrol ve denetimi güçlendirmek i)Kolluk kuvvetleriyle koordineli çalışmak ii)Dağlık alanlarda risk planları ve üç boyutlu haritalar yapmak iii)Ana ve alternatif güvenli ulaşım yollarını (arterlerinin) belirlemek iv) Ortak iletişimin sağlandığı Alo şikâyet hattı kurmak</p>	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Sivil Toplum Örgütleri, Belediyeler, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı</p>	<p>Dağlık alanlar için kontrol ve denetim ayrı birim kurulmalı ve merkezi bir ihbar hattıyla ilişkilendirilmeli (112 pilot uygulamasının yaygınlaştırılması)</p>	<p>12 Ay</p>
<p>•Bitki ve hayvan varlığı ile dağlık alanların özelliklerine yönelik bilgi bankası oluşturmak i) Kurumlarda dağınık bulunan verileri ulusal veri portalında toplamak ve sürekli güncellemek ii)Dağlık alanlara yönelik araştırmaları desteklemek, disiplinler arası çalışmaları güçlendirici ortak toplantılar düzenlemek ve gizli</p>	<p>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Yerel Yönetimler</p>	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı ve yerel yönetim birimleri işbirliğinde dağlık alanlara yönelik bilgiye erişim imkânlarını arttırmak</p>	<p>12 Ay</p>

<p>olmayan bilgiye erişimi sağlayarak verimli çalışma ortamını geliştirmek</p> <p>• Kaymakamlıkların işsizliği engelleyici ve tarımsal üretimi destekleyici projeler hazırlamasını teşvik etmek</p>	<p>İçişleri Bakanlığı Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Üniversiteler</p>	<p>Yaygın yoksulluk ve işsizliğin görüldüğü dağlık alan yerleşimlerinde temel ekonomik faaliyetleri desteklemek</p>	<p>Sürekli</p>
<p>• Yangın söndürme ekiplerini artırmak i) Gönüllü katılımları artırıcı eğitimler yapmak ii) Yangına müdahaleye giden araçların, yol kenarına bırakılan arı kovanlarına vb zarar vermemesini sağlayacak uyarıcı eğitimler yapmak</p>	<p>Belediyeler, Kolluk Kuvvetleri, Milli Eğitim Bakanlığı</p>	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı</p>	<p>Piknik alanlarının nasıl kullanılacağına yönelik bilgilendirmenin geleneksel toplanma mekânlarında her fırsatta gündeme getirilmek</p>	<p>6 Ay</p>
<p>• Yasadışı yaban hayatı ticaretini engelleyici eğitimler vermek</p>	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı</p>	<p>Yerel Yönetimler</p>	<p>Avcılarının denetlenmesi yoluyla ekosistemi korumak</p>	<p>Sürekli</p>
<p>• Çeşitli kurumlarca proje eğitimi verilmesini teşvik etmek</p>	<p>Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler</p>	<p>Büyükşehir Belediyeleri</p>	<p>Proje eğitimleriyle birlikte yerel halkın yönetim süreçlerine katılımını sağlamak</p>	<p>18 Ay</p>
<p>• Ateşsiz piknik uygulamalarını teşvik etmek</p>	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı</p>	<p>Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Örgütleri</p>	<p>İnsan kaynaklı afet riskini en aza indirmek</p>	<p>12 Ay</p>
<p>• Ormanlık alanlarda yangınların önlenmesine ilişkin eğitimler vermek</p>	<p>Milli Eğitim Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Cumhurbaşkanlığı, Politika Kurulları, Yerel Yönetimler</p>	<p>Yangın söndürme faaliyetlerinde çevreye ilave zararlar verilmemesi için farkındalık yaratmak</p>	<p>12 Ay</p>
<p>• Ormanlık alanlarda arıcılık yapan işletmeler için arı kovanları alanlarını belirlemek</p>	<p>Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ziraat Fak.</p>	<p>Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, STK</p>	<p>Üreticilerin korumak ve desteklemek</p>	<p>12 Ay</p>

<ul style="list-style-type: none"> •Mevzuat düzenlemelerini iklim değişikliğini dikkate alarak yeniden gözden geçirmek (Maden Kanunu gibi) i) Gıda mukavemeti ile ekolojik denge arasında ilişkilendirmeyi önemseyen disiplinlerarası eğitimler yapmak (Mermerin su kayacı olduğu ve çölleşme ortamında bitki mukavemetini sağladığı gibi) ii) Yatırımlarda ÇED ve SÇD çalışmalarını önemsemek 	<p>Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı, Kamu Tüzel Kişilikleri</p>	<p>Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Örgütleri</p>	<p>Maden ve taş ocakları gibi çeşitli ekonomik faaliyetlerin çevresel mukavemeti ortadan kaldıracak şekilde sınırsız açmamak</p>	<p>12 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> •Gelir getirici bitki türlerinin, katma değeri yüksek (endüstriyel) ürüne dönüştürülüp Türkiye’de yerel üretim merkezlerinde piyasaya arzını sağlamak 	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Üniversiteler</p>	<p>Sivil Toplum Örgütleri, Yerel Yönetimler, Kaymakamlık, Arıcılık Birlikleri</p>	<p>Dağlık alanlarda konforlu yaşam ve sürdürülebilir ekonominin görünürlüğüne sağlanmak</p>	<p>24 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> •Büyükşehir belediyelerinin mahalleleri haline gelmiş tarım yapılan alanlarda, merkezi yönetimin tarımla ilgili birimlerinin taşra teşkilatlarının işlevselliğini yeniden başlatmak 	<p>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, TUBİTAK</p>	<p>Sivil Toplum Örgütleri, Türkiye Su Enstitüsü</p>	<p>Dağlık alanların tarım yapılan bölgelerinde faaliyet gösteren kurumların verimliliğini arttırmak</p>	<p>12 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> •Meraların korunmasına ilişkin kanunun hükümlerine uymak ve Büyükşehir Belediyesi olan illerde de uygulanmasına özen göstermek. i) Meraların amacı dışında kullanılmasını engellemek ii) Otlakların otlatma mevsiminde hayvan otlatılmamasını yaptırım altına almak iii) Yerel yönetimler ile işbirliği protokolleri gerçekleştirmek 	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</p>	<p>Yerel Yönetimler</p>	<p>Ekonomik hayvancılık üretiminin artırılması ve ihtiyaç duyulan kaliteli hayvansal ürünleri çoğaltmak</p>	<p>Sürekli</p>
<ul style="list-style-type: none"> •Genç çiftçi projelerine uygulanabilir ve etkinliği sağlayacak şekilde mevzuat desteği sağlamak 	<p>TBMM, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu</p>	<p>Temel girdi mallarının üretiminde etkinliği sağlamak</p>	<p>12 Ay</p>

<ul style="list-style-type: none"> Her bölgenin dağlık alanlarındaki mevcut tarımsal kapasitesini belirlemek ve dağ ekosistemini bozmayacak şekilde değerlendirmek Kapasiteye uygun üretim planlamasını yapmak (eğitim, üretim, işletme, pazarlama) Dağlık alanlarda kooperatifler bünyesinde üretim modeli oluşturmak ve desteklemek 	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Üniversiteler, Yerel Yönetimler</p>	<p>Toprak Mahsülleri Ofisi Genel Müdürlüğü</p>	<p>Yetki karmaşasını önlemek</p>	<p>12 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> Kırsal alanlarda Tarımsal Kalkınma ve kredi benzeri kooperatiflerinin işlevselliğini sağlayacak yeniden yapılandırılmayı yasal teminat altına almak 	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Ziraat Bankası</p>	<p>Yerel Yönetimler, Tarım Kredi Kooperatifi</p>	<p>Genç çiftçilere önem verilmesi ve kente göç ederek istihdam gerilemesini engellenmek</p>	<p>12 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> Kırsal turizm planlaması ve projelerini kapsayan, köylerin doğal, kültürel ve otantik yapılarının bozulmasını önleyecek mevzuat düzenlemeleri geliştirmek 	<p>Kültür ve Turizm Bakanlığı</p>	<p>Yerel Yönetimler</p>	<p>Mevzuat düzenlemelerini uluslararası hükümlere uyumlu hale getirmek</p>	<p>24 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı ile diğer paydaşların koordineli çalışarak katılımcılığa açık dağ ve dağlık alanlardaki kaynakların yönetimine ilişkin etik planlar yapmak 	<p>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler</p>	<p>Dağlık alanlarda doğru kooperatifçilik modeli oluşturarak sürdürülebilir kırsal kalkınmayı sağlayarak ülke ekonomisine katkı sağlamayı önemsemek</p>	<p>12 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> Dağ ve dağlık alanlarda yaşayan insanların yaşadığı alanı koruyarak sahip çıkmasını sağlamak için etik davranışı artıran eğitimler yapmak 	<p>Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler</p>	<p>Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Kuruluşları</p>	<p>Kırsal turizm uygulamalarında köylerin doğal, kültürel, yapılarının korunması gerekliliği</p>	<p>24 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> Doğal kaynak yönetimi açısından sosyal medyayı kullanarak farkındalığı artırmak 	<p>Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı</p>	<p>Telekomünikasyon Kurumu</p>	<p>Yerel halkın birbiriyle en hızlı şekilde iletişim kurmasını sağlamak</p>	<p>6 Ay</p>
<ul style="list-style-type: none"> Ulaşımı kolaylaştıracak ve afet sırasında ve sonrasında kullanılabilen ana ve alternatif yollar yapmak 	<p>Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, AFAD</p>	<p>Yerel Yönetimler, Taşra Örgütleri, STK</p>	<p>Afet sırasında ve sonrasında kurtarma ekiplerinin olay yerine ulaşımını kolaylaştırmak</p>	<p>6 Ay</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Yangın gözetleme kulelerinin sayılarını artırmak 	Tarım ve Orman Bakanlığı	Yerel Yönetimler	Yangının hızlı bir şekilde tespit edilmesini sağlayıp yangın müdahale ekiplerinin alana hızlı bir şekilde ulaşmasını sağlamak	6 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim kurumlarında yangın ile ilgili eğitici öğretici uygulamalı eğitim seminerleri vermek 	Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler, Yerel Yönetimler	Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü	Yangına karşı bilinçlendirme amaçlı eğitimler gerçekleştirmek	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Biyolojik çeşitliliği artırmak, orman yangınlarının azaltılmak ve yayılma hızının önüne geçebilmek için uygun tipte ağaçlandırma yapmak 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Yerel Yönetimler	Sivil Toplum Örgütleri	Dağların sahiplenerek önemsenmesini sağlamak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Yerleşikler için, yangına karşı bilinçlendirme çalışmaları yapmak ve gönüllü faaliyetleri teşvik etmek 	Milli Eğitim Bakanlığı, AFAD, Üniversiteler	Sivil Toplum Örgütleri, Kamuya Yararlı Dernekler, Orman Genel Müdürlüğü	Yerel halkın yangınlar konusunda bilinçlendirilmesini sağlamak	6 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Turistik faaliyetlerin, dağlık alanların ekosistemini bozmayacak şekilde koruma ve kullanma dengesi gözetilerek gerçekleştirilmesini sağlayacak planlama ve kontroller yapmak 	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı	Strateji Geliştirme Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı	Dağların üç boyutlu risk haritalarının yapılması gerekliliğini kamuoyu ve idarenin gündemine almak	6 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Bütünleşik afet yönetimi kapsamında afet ve acil durum planlarını sürekli güncellemek i) Afetlerde etkin müdahale ve önlemeyi sağlamak için paydaşların yetki, görev ve sorumluluklarını belirlemek ii) Seçilmiş dağların üç boyutlu risk 	AFAD, İçişleri Bakanlığı, Belediyeler	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım Ve Orman Bakanlığı, Disiplinler, ası uzmanlar,	Dağlık alanların afet mukavemetini arttırmak	12 Ay

haritalarını disiplinlerarası çalışılarak oluşturmak iii) Dağlık alanlara yönelik koruyucu projeler için yerel aktörlerce gerekli fonu sağlayacak mekanizmalar geliştirilmesini planlamak		TÜBİTAK		
--	--	---------	--	--

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ETKİN YÖNETİMİ VE TOPLUM 5.0 (11 Aralık 2019)

2. Mali ve Ekonomik Yapılar, Toplumsal Kalkınma/Refah göstergeleri(enerji, turizm, vb sektörel yapılar)

Sorun Kodu	<ul style="list-style-type: none"> •Düşük refah düzeyi, yaygın yoksulluk toplumsal kalkınmada yetersizlik ve ahlaki değerlerin kaybolması/ ikili ahlak düzeninin oluşması •Ekonomik mali potansiyelin etkin kullanılmaması •Enerji verimliliğinin artırılmaması •Tarım potansiyelinin ve ürün kalitesinin yeterince geliştirilememesi •Dağlık alanlarda yerleşiklerin yaşam kalitesinin düşük olması •Azalan su kaynaklarının kontrolsüz tüketimi •Bilimsel verilerin dikkate alınmaması nedeniyle enerji kaynaklarının zarar getirici etkilerinin artması •Afetlere açık, mukavemetsiz turizm tesislerinin yapılması •Kırsal turizmde köylülerin ve çevre köylerin yerel ürünleri ve el sanatlarının satışının sağlanamaması •Dağlarda çok yönlü güvenlik sorunu ve turizm faaliyetlerinin getirdiği nüfus baskısı ve yapılaşma nedeniyle olumsuzlukların tetiklenmesi •Dağ ve dağlık alan yerleşiklerinin doğdukları yerleri terk etme eğiliminin giderek artması
Politika	<ul style="list-style-type: none"> •Köylünün güvenli üretim (GDO, insektisit, pestisit ve herbisit) ve iklime uygun ürün için teşvik edilmesi •Dağlık alanların zenginliklerini korumak ve sürekli yerleşiklerin üretkenliğini artıracak şekilde planlanması ve yönetilmesi •Dağlık alanlarda kalkınma ve refah seviyesinin artırılması •Dağ köylüsünün ve dağlık alan yerleşiklerinin ekonomik ve mali kapasitesinin güçlendirilmesi •Dağlık alanlarda kurumsal bütünlüğünün sağlanması •Su kaynaklarının sürdürülebilirliği ve etkin yönetiminin planlanması •Dağlık alanlarda toplumsal kalkınmada kooperatifleşmenin desteklenerek yaygınlaştırılması •Dağ ve dağlık alanlarda idari statülerin yeniden yapılandırılması •Ekolojik yapılar ve kültür ve tabiat varlıklarına zarar vermeden dağ ekonomisinin etkin yönetilmesi

	<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanlarda enerji, turizm ve sektörel yapıların bütünleşik dengeli geliştirilmesi • Dağlık alanların kurumsal ve toplumsal olarak sahiplenilmesi • Dağ ve terör suçlarının ilişkilendirilmesininin, dağlık alan kalkınması ile önlenmesi • Etkin dağ yönetimi ile kaçakçılığın (biyolojik tür, kültür varlıkları) engellenmesi
Hedef	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomik kaynak yaratabilecek rezervleri (madenler, biyolojik çeşitlilik) tespit etmek ve akılcı değerlendirmek • Kaynak yaratarak gelir düzeyini artırmak • Göçü önlemek (kırdan, dağlık alanlardan kente) • Etik yerel ve kültürel değerleri korumak, sürdürülebilirliğini sağlamak • Kültürel değerleri öne çıkarılmasında yöre halkına farkındalık kazandırmak, eğitimlerle bilinçlendirme yapmak • Eksik altyapıyı tamamlamak • Yeraltı- yerüstü kaynaklarını verimli kullanmak • Kurumların mali ve ekonomik yapısını güçlendirmek • Atıl kapasiteyi kullanabilecek projeler geliştirmek • Su kaynaklarının bilinçli kullanımını topluma yaymak, bilinçsiz sulamayı azaltmak/ Atık suların geri dönüşümünü sağlamak • Genç girişimcileri teşvik edilerek yatırıma yönlendirmek • Dağlık alan doğal peyzajlarını korumak ve geliştirmek • Turizm rekreasyon faaliyetlerini gerçekleştirmek • Seçilmiş dağlık alanların iç ve dış kamuoyunda tanınırlığını (Ayder yaylası, Artvin-Karçal dağları vb.) sağlamak ve korumak

Eylem	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Açıklama	Süre
<ul style="list-style-type: none"> Organik ürün pazarlarının kurularak bölge halkının kalkınmasını sağlamak i)Yerel halkın belediyelerce (İzmir-Pagos üretici pazarı) teşvikini sağlamak ii) Organik ürün denetimini yapmak 	Belediyeler, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türk Patent ve Marka Kurumu	Kültür ve Turizm Bakanlığı İl Müdürlüğü	Toplu ulaşım araçlarının tahsis edilip, organik ürün pazarlara ulaşımı sağlamak ve organik ürün pazarların oluşturulmasını cazip kılmak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> Coğrafi işaretli ürünlerin (gıda, zanaat, el sanatları vs) korunmasını ve yeni ürünlerin eklenmesini, aslına uygun üretimini sağlamak 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı	Muhtarlık	Coğrafi işaretli ürünler sayesinde, bölgenin yemek ve el sanat kültürlerini nesilden nesile aktaran araçlarla geliştirilen ürünler sağlayarak turizm potansiyelini oluşturmak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> Kurum ve kuruluşların dağılık alanlara yönelik toplumsal sorumluluk projelerine destek vermek 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Belediyeler	Teşviklerin düşük faizli veya faizsiz olarak verilmesi, geri ödemelerin de üretim aşamasında dikkatli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> Kooperatiflerin bölgesel ve ulusal gelişimini sağlamak ve güçlendirmek i)Turizm amaçlı hediyelik eşya için verilen kredilerin etkin yönetimini sağlamak ii) Kredileri kullananlar ile yapılan işin denetimini yapmak 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı	Ticaret Odaları, Sanayi Odaları	Festival Kültürünü geliştirilmek birlikler oluşturmak, Mesleki etik değerleri öğreten kooperatif yapılanmasını sağlamak	36 Ay
<ul style="list-style-type: none"> Bitki türlerinin korunup uygun olanların ilaç endüstrisi için değerlendirilmesini sağlayacak stratejiler geliştirmek 	Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı	Belediyeler	Yerel bitki türleri kullanılarak ilaç ithalini azaltmak	12 ay
<ul style="list-style-type: none"> Dağ yerleştiklerini dağlık alanlardaki kaynakların korunması hususunda bilinçlendirmek i)Bitki ve hayvan türlerinin 	Sivil Toplum Örgütleri, Belediyeler	Tarım ve Orman İl Müdürlükleri	Kültür Turizminin yaygınlaştırılmasını sağlamak	12 ay

<p>kaçırılma yöntemleri konusunda farkındalık yaratarak ihbar mekanizmalarının nasıl kullanılacağıının öğretilmesini sağlamak</p> <p>ii) Yasal düzenlemeleri istihbarat açısından yeniden gözden geçirmek</p>	<p>Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı</p>	<p>Kültür ve Turizm Bakanlığı İl Müdürlükleri</p>	<p>Kamp alanlarının çoğaltılması, sağlık turizmini geliştirmek</p>	<p>12 Ay</p>
<p>•Dağlık alanlarda milli parklar gibi biyolojik rezervlerini korumak ve giriş ve çıkışların teknik kontrolünü sağlamak</p> <p>i)Orman güvenliği için teknik izleme cihazlarının kullanımını sağlamak</p> <p>ii)Giriş ve çıkışları kayıt altına almak,</p> <p>iii)Gelirlerin kamu yatırımları için değerlendirilerek halkın istifadesine sunmak</p>	<p>Kültür ve Turizm Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Sivil Toplum Örgütleri</p>	<p>Yerel yönetimler, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü</p>	<p>Dağlık alanlardaki doğal kaynakları koruyup değerlendirmek</p>	<p>Sürekli</p>
<p>•Av mevsimi kısıtlamalarının denetimini gerçekleştirmek</p>	<p>İçişleri Bakanlığı, Yerel Yönetimler</p>	<p>Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü</p>	<p>Av yasaklamalarına aykırı davrananları tespit ederek ekosistemin korunmasına katkıda bulunmak</p>	<p>Sürekli</p>
<p>•Genç nüfusun kırsal alanda istihdamını sağlamak, halkın refah seviyesini yükseltmek</p>	<p>Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı</p>	<p>Türkiye İş Kurumu, Belediyeler</p>	<p>Dağlık alanlarda yaşayan yerleşiklerin yaşam kalitesini yükseltmek</p>	<p>Sürekli</p>
<p>•Hayvancılık ilgili uygun tarımsal projeler geliştirmek</p>	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Yerel yönetimler</p>	<p>Organik ve sürdürülebilir tarım ve hayvancılığın yapılmasını sağlamak</p>	<p>12 Ay</p>

<ul style="list-style-type: none"> Afet durumlarında alternatif alanlarda imkânlarını geliştirmek 	dağlık ulaşım	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler	Sivil Toplum Örgütleri, Kara Yolları Genel Müdürlüğü	Dağlık alanlarda gerekli yolların ve afet önleme sisteminin kurulmasının yönetimi sağlamak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> Kamp turizminde koruma kullanma dengesi gözetilerek etkin yönetimi gerçekleştirmek Atık ve artıkların kamp çıkışında kontrolünü sağlamak Afetlere açık alanlarda kamp turizmini önlemek Kamp turizmi risk haritalarını çıkarmak 		Kültür ve Turizm Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Belediyeler	Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı İl Müdürlüğü	Kır ve kent bütünlüğünün planlaması ve yönetimini sağlamak	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> Zirve ve dağ sporları etkinliklerinde ilgili kamu kuruluşlarına rota bilgisi verilerek takibini sağlamak (Vali ve Kaymakamlıklar, Jandarma vb.) Güvenliğin temini için bilgilendirmenin yasal çerçevesinin farkındalığını sağlamak Zirve tırmanışlarında güvenlik desteğinin mali yönetimini sağlamak 	dağ sporları	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler, Kolluk Kuvvetleri	Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Örgütleri	Spor kaynaklı can ve mal kayıplarını en aza indirmek	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> Yenilenebilir kaynaklardan yararlanma için uygun alanları belirlemek (ŞÇD) 	enerji etkin	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler	Güneş enerjisinden daha fazla istifade etmek ve çevresel zararları azaltmak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> Maden ocaklarının yönetmeliğine uygun olarak açılmasını ve kontrolünü sağlamak 	ÇED uygun	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler	Maden ocaklarından kaynaklanan çevresel zararların azaltılmasını sağlamak	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> Meraların sınırlarını belirlemek, amacı dışında kullanılmasını önlemek ve otlatma için mevsimsel olarak izin verilmesi düzenlemelerini yapmak 	sınırlarını belirlemek, amacı dışında kullanılmasını önlemek ve otlatma için mevsimsel olarak izin verilmesi düzenlemelerini yapmak	Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler	Meraların etkin kullanımını sağlamak	Sürekli

<ul style="list-style-type: none"> • Arıcılığın bilimsel yöntemlerle gerçekleştirilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmak ve arıcılara ormanlık alanlarda kontrollü konaklama yerleri ayırmak i) Arıcılığın yozlaşmaya konu olmayacak şekilde yönetilmesini kurumsallaştırmak ii) Teşviklerin uygun kullanılmaması halinde etkili ve caydırıcı yaptırım uygulamak iii) Arı ve biyolojik ürün bütünlüğünü dikkate alan çalışmalar yapmak 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Arıcılar Birliği	Arıların bal topladığı akasya, kiraz, badem, ıhlamur, kestane vb ballı aromatik bitkilerin yer aldığı ormanların yok edilmemesi korunması, ve geliştirilmesini sağlanmak ve İlaçlama zamanlarının bilimsel olarak belirlenmesini yapmak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Tarımsal sulamada yasal düzenlemenin getirilmesi ve çiftçi eğitim ve yayım faaliyetlerini geliştirmek 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler	Sivil Toplum Örgütleri, Yerel Yönetimler	İlkokuldan itibaren bilinçli su tüketimi eğitimi sağlamak	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir atık sularının arıtılarak tarımsal üretimde (geri kazanım) kullanılması çalışmaları yapmak 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı	Belediyeler Sulama Birlikleri	Doğal kaynakları sürdürülebilir şekilde kullanılmasını sağlamak	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> • Ormanlık alanlarda ağaçlandırma çalışmalarının yetkili kişi ve kurumlarca yapılmasını sağlamak 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Ziraat Fakülteleri	Yerel Yönetimler	Ekolojik dengenin korunmasını sağlamak	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> • Tarım faaliyetlerine kamu desteği sağlamak (elektrik, su yem, yakıt vb.) 	Hazine ve Maliye Bakanlığı	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi	Tarımsal desteklemlerde vahişi sulama yapanlara destek vermemek, çiftçilerin su isteği az ürünleri yetiştirmesini teşvik etmek	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alan mahallelerinin bulunduğu belediyelere "Dağlık Alan Belediyesi" gibi özel bir statü verilmesi konusunda çalışma yapmak i) Dağlık alanlarda üreticiye vergi yükü binnemesi için, vergi yönetimini dağdaki faaliyetler için vergilendirme farklılığı 	Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Meslek Odaları	6360 sayılı kanun ile belediyenin mahallesi haline gelmiş dağlık alanlarda beklenen hizmeti verimli alamamak, dağlık alan ilçe belediyesi adıyla ayrı bir statü ile düzenlenmek	12 Ay

<p>yaratacak şekilde planlamak</p> <p>ii) Toplumsal kalkınma ve bölgesel gelişmeyi sağlayıcı destek vermek</p> <p>iii) Bölgesel dağlık alan belediye birlikleri kurulmasını sağlamak</p> <p>• Telekomünikasyon sistemini yaygınlaştırmak</p>	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	Belediyeler	Haberleşme sistemini oluşturan cihazların periyodik bakım ve onarımını yaparak sistemin sürekli çalışmasını sağlamak	24 Ay
<p>• Konvansiyonel (odun ve kömür) kullanımında karbon monoksit zehirlenmelerine karşı köylünün bilinçlendirilmesine yönelik kamu spotları yapmak ve artırmak</p>	Tarım ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	Halkın bilinç ve bilgi düzeyini arttırmak	12 Ay
<p>• Dağlarda güvenliği sağlayacak önlemleri günün getirdiği koşullarda sürekli gözden geçirmek</p>	İçişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı	Kolluk Kuvvetleri	Kamusal kurum ve aktörleri teknolojik ilerlemelere uyumlu hale getirmek	Sürekli
<p>• Yangına hassas bitki örtüsünün değiştirilmesi ile ormanlık alanlarda güvenliği güçlendirmek</p> <p>i) Ağaçlandırma seferberliği ile ağaçlandırmayı artırmak</p> <p>ii) okullarda her karne döneminde öğrencilere bir fidan vererek dikmesini ve bakmasını teşvik etmek</p>	Tarım ve Orman Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı	Yerel Yönetimler	Yangın için uygun olmayan bitkiler yerine önlemede destek verici bitkilerin dikilmesini teşvik etmek	Sürekli
<p>• Ağaç veya bitkilerin aşılansarak güçlendirilmesi, çeşitlendirilmesi ve ekonomiye kazandırılmasını sağlamak</p>	Tarım ve Orman Bakanlığı.	Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlükleri	Kırsal turizm uygulamalarında köylerin doğal, kültürel ve otantik yapıları korumak	Sürekli
<p>• 6360 sayılı düzenlemesi ile 2014 yılında köy idaresinden mahalleye dönüşen dağlık alan yerleşimlerinde güvenliğin etkili şekilde sağlanmasında ilçe merkezlerinde uygulanan</p>	İçişleri Bakanlığı	Belediyeler Jandarma, Emniyet Genel Müdürlüğü	Dağlık alan yerleşim birimlerinde güvenlik açığını kapatmak	12 Ay

<p>mahalle bekciliği uygulamasını başlatmak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mahalleye dđnüştirülen alanlarda kent güvenliğ sistemlerini oluşturmak • Dağlık alanlarda özel gereksinimli gruplara yönelik sağlık hizmeti ve sosyal hizmetleri etkinleştirmek • Doğa sporları rotalarının güvenliğ ve risk haritaları dikkate alınarak dđzenlenmesini sağlamak • Mağaracılık faaliyetleri ve spor aktivitelerinin stratejik planlamasını yapmak ve İl dđzeyinde güvenliğ ve risk haritalarının oluşturulmasını sağlamak • Mağara konusundaki çok yđnlü çalışmaları teşvik etmek ve ilginin artırılarak bilinmezlikten kurtararak etkin afet yđnetimini sağlamak • Dağlık alanların çekiciliğini artırmaya yönelik projeleri farklı afet tiplerini dikkate alarak planlamak, buna yđnelik disiplinler arası ve sektörler arası çalışmaları desteklemek ve bütünlükliği sağlamak 	<p>İçişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı</p> <p>Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Belediyeler</p> <p>Gençlik ve Spor Bakanlığı, İç işleri Bakanlığı</p> <p>Gençlik ve Spor Bakanlığı, AFAD, Belediyeler</p> <p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</p> <p>Tarım ve Orman Bakanlığı, Belediyeler</p>	<p>Belediyeler Bekçi (köylerde, Koruyucu), Emniyet Genel Müdürlüğü</p> <p>Sivil Toplum Örgütleri Muhtarlar</p> <p>Sivil Toplum Örgütleri, Belediyeler Muhtarlar</p> <p>Sivil Toplum Örgütleri, Muhtarlar</p> <p>Yerel Yönetimler, Sivil Toplum Örgütleri</p> <p>Sivil Toplum Örgütleri</p>	<p>Dağlık alan yerleşim birimlerinde güvenliğ açığına kapatmak</p> <p>Özel gereksinimli gruplara yđnelik sosyal farkındalığı arttırmak</p> <p>Fiziki koşullara göre oluşan doğal afetler tehdidi altındaki bölgelerin fiziki koşullara göre belirlenmesi ve sınıflandırılması buna karşı gerekli önlemlerin alınması</p> <p>Amatör spor faaliyetleri nedeniyle oluşan can kaybını en aza indirmek</p> <p>Yer altı ve yer üstü varlıkların analizini yapıp etkin yđnetimini sağlamak</p> <p>Dağlık alanlarda, bulut patlaması, heyelan, çığ, kaya düşmesi, böcek istilası gibi çeşitli afet tiplerini ekonomik, sosyal faaliyetleri dđzenlerken bütünlük planlamak</p>	<p>12 Ay</p> <p>24 Ay</p> <p>24 Ay</p> <p>24 Ay</p> <p>12 Ay</p> <p>24 Ay</p>
--	--	--	---	---

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ETKİN YÖNETİMİ VE TOPLUM 5.0 (11 Aralık 2019)

3. Mekân analiz, fiziksel/coğrafi, yapısal ve teknik göstergeler(imar, planlama, yerleşim kuralları vb)

Sorun Kodu	<ul style="list-style-type: none"> •Tarım alanlarının tarım dışı kullanıma açılması •Dağlık yerleşimlerin planlanamaması •İmarsız yapıların artması ve yolların yetersizliği •Dağlık alanlara özgü bir imar hukukunun olmaması •Dağlık alanların eko-sisteminin iyileştirilmesi gereği •Dağlık alanların özgün vasıflarının bozulması ve yerleşim alanı haline gelmesi •Dağlık alanlarda hukuka aykırı sağlıksız yapılaşmanın artması
Politika	<ul style="list-style-type: none"> •Nüfusun dengesini bozabilecek ve güvenlik sorunu yaratabilecek göç/nüfus hareketliliklerini engelleyici politikalar oluşturulması •Yasadışı yapılaşmayı engelleyecek şekilde, dağlık alanlara özgü imar hukuku oluşturulması •Yapılaşmanın dağın imar planına uygunluğunun denetlenmesi ve uygun projelerin geliştirilmesi •Kırsal alanlarda yerleşimlerin imara uygun hale getirilmesi •İmar barışı adı altında, imar aflarının yapılmasının engellenmesi •Yasal düzenlemeler güvencesinde güvenli yerleşim alanları oluşturması •Katılımcı bir imar planlama politikası geliştirilmesi •Sürdürülebilir dağlık alan yönetimi için, imar başta olmak üzere mevzuatın “dağlık alan” özelinde tekrar düzenlenmesi •Mekânsal analizleri gerçekleştirmek için coğrafi bilgi sistemlerinin kullanılması •Ekolojik denge ve ürün kalitesini bozulmasına karşı etkin yaptırım kullanılması
Hedef	<ul style="list-style-type: none"> •Tarihsel yapıları mimari, kültür varlıklarını korumak, çevre kirliliğini önlemek, altyapıyı günün getirdiği koşullara uygun geliştirmek •Yasadışı yapılanmanın önüne geçmek •Mahalle statüsüne dönüşen eski köy yerleşimlerinin imar planlarını hızla hazırlamak

	<ul style="list-style-type: none"> • Deprem riskini önlemek amacıyla imar dışı yapılaşmayı engellemek ve ekonomik kalkınmaya fayda sağlamak • Dağlık alanlarının verimli kullanılmasına yönelik planları oluşturmak • Mevcut dağlık alanların korunmasını sağlamak, mevcut yerleşim alanlarının doğayı koruyacak şekilde iyileştirilmesini sağlamak • Dağlık ve kırsal alanlardaki tarım faaliyetlerini ve tarım topraklarını korumak • Coğrafi Bilgi Sistemlerini geliştirmek • İmar barışı gibi çeşitli aflarla tahrip olunan bölgeleri korumak • Yerel yönetim mevzuatını (yetki, görev, sorumluluk ve mali yönden) dağlık alanlar için güçlendirilmek • Dağlık alanlarda koruyucu etkili ve verimli denetimleri sağlamak 			
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Açıklama	Süre
<ul style="list-style-type: none"> • Göçün önüne geçilmesi için kırdaki iş olanakları sağlamak ve mevcutları geliştirmek, kırdaki temel kentsel hizmetleri sağlamak i) Tarım ve işletme büyüklüğünü artırma, parsel sayısını azaltmanın kırdan göçe sebep olmayacak şekilde planlamak ii) Halk eğitim merkezleri aracılığıyla mesleki beceri kazandırmak, kadın ve genç istihdamının artırmak, girişimcilik eğitimleri vermek iii) Kırsaldaki eğitim kurumlarının ve hastanelerin işlevselliğini artırmak iv) Farkındalık çalışmaları için, sosyalleşme ortamlarını değerlendirmek (köy kahveleri vb), v) Tarım ve hayvancılık alanlarında kooperatiflerini geliştirmek vi) Ulaşım imkânlarını artırmak ve etkinleştirmek (otobüs seferlerini artırmak) 	<p>İl Göç İdaresi, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kaymakamlık, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	Belediyeler	<p>Meraların gelir getirici faaliyetlerde kullanımını sağlayan farklı kanunlar çıkarılmaktadır. Ot bedeli uygulamasında olduğu gibi afet durumuna uygun bölgenin coğrafi özellikleri ve kültürel yapısına göre yerleşim düzenlemeleri gerekmektedir. Tip imar yönetmeliği dışında kalan köylerde uygulanacak imar yönetmeliğinde iyileştirme gerekmektedir. Yatırım yapılırken kültür varlıklarının korunması Kanun hükümlerinin uygulanması denetimler ertelendiği için işlevsizleşmektedir. Tarımı çekici hale getirecek uygulamalar geliştirmek</p>	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Meraları ortadan kaldıracak düzenlemeleri iptal etmek, tarımsal ve toplumsal sürdürülebilirliği ortadan kaldıracak ihtilaf yaratabilecek mevzuat düzenlemeleri yapmamak (Örneğin 3194 sayılı İmar Kanunu geçici 4. Md.) 	Belediyeler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bak.	Üniversite STK	Nüfusa göre imarlı yapıların oluşturulmasını sağlamak	12 Ay

<ul style="list-style-type: none"> • Köy–kırsal yerleşimlerde yerleşim düzenini sağlıklı planlamak, tarımsal alanlardaki bölgelerde gazino, bar vb eğlence yerleri açmamak ve ruhsatlandırmamak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Belediyeler	İmar faaliyetleri ve planlarında dağlık alanların sürdürülebilirliğini dikkate almak, doğal afetlerden yerleşiklerin zarar görmemesi sağlamak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Baraj yapımında sit alanlarını korumak, sit alanlarının derecesinin düşürülerek kullanıma açılmasını önlemek 	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Tarım ve Orman Bak.	Belediyeler STK	Doğal varlıklar üzerindeki tahrip edici ve kirlenici proje ve yatırımların engellenmesi ve ekosistemin korunması	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Dağda güvenlik için potansiyel tehdit olan baraj ve katı atık deponi alanları yapmamak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı.	Belediyeler	Dağlık alanlardaki doğal ve beşeri kaynaklar için önemli tehlikeler yaratabilecek baraj ve katı atık deponi alanların engellenmesi	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Termik santrallere filtre takılmasını zorlamak ve filtersiz çalıştırılmasını engellemek 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Sivil Toplum Örgütleri, Üniversite Belediyeler	Yarattıkları kirlilik ile insan ve doğa üzerinde önemli olumsuz etkilere yol açan filtersiz santrallerin engellenmesi	6 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanlarda, coğrafi farklılıkları dikkate alan özgün imar planları yapmak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı.	Belediyeler STK, Üniversite	İmar planlarının dağlık alanlara özgü yer şekilleri, yerleşim biçimi ve doğal kaynaklarının dikkate alınarak yapılması ile sürdürülebilir, mukavemetli ve güvenli bir yaşamın oluşturulabilmesi	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> • Kaçak yapıtlara karşı denetim mekanizmalarını güçlendirmek ve sıklaştırmak 	İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Belediyeler	Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı	Birçok konuda dağlık alan üzerinde ciddi bir baskı yaratan ve önemli risklere neden olan imar hukukuna aykırı yapılaşma ve sonradan müdahalelerin engellenmesi	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> • Caydırıcı yaptırımlar getirmek ve uygulamak 	Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, İlgili Bakanlıklar	Yerel Yönetimler, STK	İkincil konutların inşasının ve sağlıksız yapılaşmanın engellenmesi amacıyla etkili cezai uygulamaların hayata geçirilmesi	Sürekli

<ul style="list-style-type: none"> • Madencilik faaliyetlerinin doğaya ve dağa zarar vermeyecek şekilde sürdürülmesini sağlamak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı	Belediyeler STK, Üniversite	Madencilik faaliyetlerinin yerleşim yerlerine uygun uzaklıkta ve ekosisteme zarar vermeyecek alanlarda ileri teknoloji yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmesi	24 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Mahalle statüsüne dönüşen, önceki köy yerleşim planlarını hazırlamak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler	Kentin mahallesine dönüşen yerleşimlerde sağlıklı, mukavemetsiz ve güvensiz yapılaşmanın engellenmesi	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Arazinin topografik haritalarını yapmak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler Üniversite, STK	Dağlık alanlara yönelik disiplinlerarası ve sektörler arası politika, strateji ve eylemler gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan verilerin elde edilmesi	24 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Mülkiyet değerlendirmesinde risk haritalarını dikkate almak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler	Dağlık alan yerleşimlerinde arazi anlaşmazlıklarından kaynaklanan gerginliklerin önlenmesinde yerleşimlerin risk haritalarından faydalanmak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • İller bankasından hali hazır haritaların oluşturulmasında yararlanmak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İller Bankası	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler	İller Bankası'nın harita üretimine yönelik yaptığı çalışmalarını dağlık alanlara yönlendirmek	24 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Nüfus verilerini temin etmek ve yerleşim planlaması yasal uygulama araçlarını uygulamak (yapı yasağı gibi) 	Hazine ve Maliye Bakanlığı (TÜİK) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler	Dağlık alan yerleşimlerinde nüfus verilerinin elde edilmesi ile yerleşim planlamalarının etkin şekilde gerçekleştirilmesi ve ihtiyaç dışı yapılaşmanın önüne geçilmesinin sağlanması	Sürekli

<p>• Seçilmiş dağlık alanlardan başlayarak optimum nüfus planlamasını yapmak ve dış göçle gelenlerin kapalı toplum benzeri (gated communities) yapılaşmaya yönelmesine izin vermemek</p>	<p>Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Yerel Yönetimler</p>	<p>Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, STK, Üniversite</p>	<p>Dağlık alanların taşıma kapasitesi göz önüne alınarak bu alanlarda baskı oluşturmayacak ölçüde yerleşimler planlamak ve dış göçle gelen ikincil konut sahiplerinin yerel halk ile kaynaşmasını sağlayarak güvensizliği ortadan kaldırmak ve aidiyet duygusu geliştirmek</p>	<p>12 Ay</p>
<p>• Dağlık alanlara yasadışı konut yapımını engellemek amacıyla imar barışı uygulamasından vazgeçmek</p>	<p>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Yerel Yönetimler</p>	<p>İmar Kanunu kapsamında koruma-kullanma faaliyetlerinin bozucu olarak "imar barışı" adı altında değerlendirilmemek</p>	<p>Sürekli</p>
<p>• Arıcılara arı konaklama planı yapmak.</p>	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı.</p>	<p>Yerel Yönetimler</p>	<p>Arıcılık faaliyetinin mevsimlere bağlı olarak sürekli yer değiştirilerek yapılmasından kaynaklı olarak arıcıların konaklama sorunlarını çözmek</p>	<p>6 Ay</p>
<p>• Dağlık alanlarda bulunan tarihi eser kaçakçığını engellemek, bildirenlere ödül vermek i) İstihbarat sistemi geliştirmek ii) Toplumsal farkındalık sağlayıcı her seviyede eğitim vermek ve toplantılar düzenlemek ve yönetmelikler oluşturmak iii) Drone gibi araçlarla sıkça havadan kontrol yapılmasının teknik altyapısını oluşturmak</p>	<p>İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Yerel Yönetimler, İstihbarat Birimleri, STK, Üniversite</p>	<p>Tarihi eserler varlığını korumak ve kültür mirasının gelecek nesillere aktarılması, yasa dışı ticaret konusuna malzeme olmaması, toplumsal ahlakın korunmasını önemsemek</p>	<p>6 Ay</p>
<p>• Meralarda hayvan otlatanlara ve tarımsal faaliyette bulunanlara ağıl ve ev yapımına izin verecek bir planlama oluşturmak</p>	<p>Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Üniversite</p>	<p>Tarım ve hayvancılık faaliyetlerini desteklemek</p>	<p>12 Ay</p>
<p>• Dağlık alanlarda doğal ve kültürel varlıkların korunması amacıyla, bu alanları doğal yaşam parkı haline getirmek</p>	<p>Tarım ve Orman Bakanlığı</p>	<p>Kültür ve Turizm Bakanlığı</p>	<p>Doğal yaşam parklarına yönelik ilginin dağlık alanların korunması için yönlendirmek</p>	<p>12 Ay</p>

<ul style="list-style-type: none"> •Mevcut dağ köylerinde ve/veya dağlık alan mahallelerindeki konutların ve mekândaki yaşam koşullarını iyileştirmek 	Belediyeler Belediyeler, Muhtarlar, Cumhurbaşkan lığı, Bakanlıklar	Sivil Toplum Örgütleri Üniversite	Kentlere oranla yoksulluğun yoğun olarak hissedildiği dağlık alan yerleşimlerdeki bölgesel eşitsizliklerin gidermek ve yaşam standartlarını eşitlemek	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> •Dağlık alan yerleşiklerinin tarımsal faaliyetlerini sosyal ve toplumsal olarak desteklemek 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şhircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	STK, Üniversite, Sosyal Politikalar Kurulu	Sürdürülebilir ekonominin ve yaşamın sağlanması için tarım alanlarının korunması olmazsa olmaz ilkesini kabul etmek	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> • Tarım alanlarını korumak 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Yerel Yönetimler, Muhtarlık Çevre ve Şhircilik Bakanlığı	Üniversite, Sivil Toplum Örgütleri	Dağlık alanlar için temel ekonomik faaliyet olan tarımın sürdürülebilir kılınması ve yeterli gelir elde etmek	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> •Coğrafi bilgi sistemlerini güçlendirmek 	Çevre ve Şhircilik Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Valilik, Belediye, Üniversite, Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu	Dağlık alanlardaki karmaşık sosyal, ekonomik ve çevresel sorunların çözümüne yönelik mekâna dayalı etkin çözüm üretmek için verilerin toplanması ve işlenmesi gerekliliği	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> •Dağlık alan belediyelerinde dağlık alanlarla ilgili analiz ve etütler için CBS birimlerini kurmak 	Çevre ve Şhircilik Bakanlığı, Belediyeler, Tarım ve Orman Bakanlığı	Üniversite Sivil Toplum Örgütleri	Dağlık alan yerleşimlerine özgü politika, strateji ve eylemlerin oluşturulmasında güvenilir verilere ihtiyaç duymak	24 Ay
<ul style="list-style-type: none"> •Yöresel mimari ve iklim şartlarını gözeten mimari ve imar açısından tasarımlar oluşturmak/dikkat çekmek 	Çevre ve Şhircilik Bakanlığı Belediyeler	Üniversite, Sivil Toplum Örgütleri	Dağlık alanlarda gelensel mimariye aykırı ve iklim koşullarına mukavemetsiz yapılaşmanın engellenmesi	6 Ay

<ul style="list-style-type: none"> •Ulaşım ve altyapıyı iyileştirerek ulaşımı kolaylaştırmak 	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Yerel Yönetimler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Üniversite, Sivil Toplum Örgütleri	Dağlık alan arazi yapısı ve hizmet etkinliğinden kaynaklı aksama ve sorunların giderilmesi	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> •Koruma kurullarını daha etkin çalıştıracak hukuki yapılar ve politikalar oluşturmak 	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler	Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu, Üniversite, STK	Kültür ve tabiat varlıkları açısından zengin olan dağlık alanlarda bu zenginliklerin tahrip edilmemesini sağlamak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> •Kültür rotası oluşturarak, fiziki yapının dezavantajlarını avantaja çevirmek ve ekonomik yapıyı canlandırmak 	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Valilikler, Yerel Yönetimler	Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu, Sivil Toplum Örgütleri	Kültürel varlıkların turizme kazandırılmasıyla elde edilen gelirin dağlık alanlara harcanması ve kültürel alanlarda yerel halkın istihdam edilmesini sağlamak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> •Bölgenin fiziki koşullarına ve görülebilecek afet tiplerine yönelik dirençli yapılar inşa etmek ve güçlendirmek 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler	AFAD, Üniversite, Sivil Toplum Örgütleri	Afete mukavemetli dağlık alan yerleşimlerinin inşası	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> •Yöre dışından gelen yerleşik olmayanların hobi bahçesi adı altında yapılar oluşturmasını engellemek 	Belediyeler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Sivil Toplum Örgütleri	Arazilerin parçalanarak tarım arazilerinin yok edilmesi, meraların azalması, kişiler arası güvensizliğin ortaya çıkması, hobi bahçelerinin bakımsızlığının çevre arazilere zarar vermesi	18 Ay
<ul style="list-style-type: none"> •İkincil konut uygulamaları nedeniyle dağlık alanlar üzerinde ortaya çıkan imar baskısını azaltmak ve yapı yasağı gibi uygulamalar getirmek 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Belediyeler	STK, Üniversite	Dağlık alanlarda orman içlerine ekosistemlerin zarar görmesine yol açacak şekilde yapılan ikincil konutların belirli bir yasal çerçeveye ve plana dâhil etmek	6 Ay
<ul style="list-style-type: none"> •Belediyelerin imar uygulamalarının denetlemeye yönelik, yetki ve sorumluluk alanlarına uygun personel ve mali kaynakları artırmak 	Cumhurbaşkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bak.	Belediyeler Birlikler	Belediyelerin hukuka aykırı durumlarda etkin bir denetleme ve müdahale gerçekleştirilmesini sağlamak	6 Ay

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ETKİN YÖNETİMİ VE TOPLUM 5.0 (11 Aralık 2019)

4. Afetler ve Kurumsal-Toplumsal Kapasite (Düzensiz göç, orman yangınları, kuraklık, gıda, besin bitki güvenliği, terörizm, deprem risk bölgeleri, doğal afetler (sel, çığ su baskını vb.), toplumsal kapasite yetersizliği, yetersiz eğitim, sorumsuzluk, bilinçsizlik, teknik ve ekonomik zayıflıklar, afetlerde kurtarma ve önleme, güvenlik yönetimi, erken uyarı, katılım, gönüllülük, sorumluluk

Sorun Kodu	<ul style="list-style-type: none"> • UMKE, GAMER ve AFAD gibi kuruluşların bütünlük çalışmaması • Toplumda afetlerde gönüllü katılım isteksizliği • Jandarma Arama ve Kurtarma (JAK) timlerinin geliştirilmesi ihtiyacı • Hava ulaşım araçlarının geliştirilmesi ihtiyacı • Enerji nakil hatlarının afetlerde işlevsiz kalması • Dağlık alanlarda bütünlük ve koordineli “Afet ve Acil Durum Yönetim” ihtiyacı • Afet sonrası ve öncesi koordinasyon ve iletişimi etkin yönetememe • Afet yönetiminde erken uyarı sistemi ve kurumsal sürdürülebilirliğin etkin olamaması • Büyük afetlere (büyük orman yangınları, büyük depremler ve büyük kentsel yangınlar) karşı organizasyonun yetersiz kalması • Mahalle bekcilerinin dağlık alanlarda işlevselliğinin azlığı ya da olmaması • Dağlık alanlara yönelik çalışmalara sivil toplum kuruluşlarının (STK) yeterince ilgi göstermemesi
Politika	<ul style="list-style-type: none"> • Güvenlik politikalarını bütünlük değerlendirerek (nüfus artışı ve çeşitli göç tipleri, erken uyarı gibi) afetlere müdahalenin zamanında yapılmasının sağlanması, • Afet yönetim süreçlerinin etkin yönetilmesi (önleme, kurtarma vb) çalışmalarının geliştirilmesi, • Dağlık alanlarda bütünlük ve koordineli “Afet ve Acil Durum Yönetim Sistemi” oluşturulması, • Dağlık alanlardaki afetlere karşı halkın bilinçlendirilmesi • İlgili kuruluşların mevzuatlarının gerektirdiği denetimleri yapması ve ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyonun sağlanması • Afet yönetiminde erken uyarı sisteminin teknolojiyi takip ederek geliştirilmesi ve sürdürülebilir bir model oluşturulması

	<ul style="list-style-type: none"> • Afetlerle mücadele etmek amacıyla Toplum 5.0 çalışmalarının ve uygun bütünlük yönetim stratejilerinin geliştirilmesi • Mekânsal analizlerle akıllı toplum ve akıllı afet yönetimi eylem planlarının hazırlanması ve güncelleştirilmesi • Topluma yönelik, afetlerde zarar azaltma eğitimi verilmesi • Toplumun denetleyici rolünü artırıcı farkındalık sağlayıcı yapılanmalar oluşturmaları ve politikalar geliştirmesi • “Mahalle Bekçilerinin” güvenlik hizmetlerinde dağlık olan ve olmayan alanlarda etkinliğini en üst düzeyde sağlayacak çalışmalar yapılması • Dağlık alanlarda da sivil toplum örgütlerine kendi faaliyetlerini sürdürebilecekleri farkındalığın yaratılarak katılımlarının sağlanması
<p>Hedef</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toplumu farklı afet tiplerindeki risk olgularına karşı bilgilendirerek bilinçlendirmek • Altyapı ve üst yapı donatılarını, iklim değişikliklerini dikkate alarak yeniden güncellemek ve eksikliklerini gidermek • Afet bölgelerinde gıda yardımlarının dağıtılmasında etkinliği sağlamak ve bu amaçla afet bölgelerini güvenli kılmak • İlgili personelin ve halkın afet tiplerine göre farkındalık eğitimleri vermek, afetlerde davranış gerekliliklerine yönelik eğitim eksikliklerini giderecek çalışmalar yapmak • Afetlerde kurumsal planlama ve koordinasyonu sağlamak • Doğal afetlerin zararlarının asgariye indirilmesi amacıyla yerleşimlerin coğrafî ve toplumsal yapısını dikkate alan risk haritalarını yönetim sistemiyle oluşturmak • Yerel yönetimlerde Afet ve Acil Durum Yönetimi Stratejik Planları'nın mevzuata uygun katılımcı bir anlayışla hazırlanmasını eğitimlerle teşvik etmek ve valilikler ile işbirliğini geliştirmek • Afetlerden en az zararla kurtulmada etkili yönetim stratejilerini afet tiplerine göre geliştirmek • Afetlerde Erken Uyarı Sistemlerini ve Kent Güvenliği Sistemlerini (İletişim ve ihbar vb) geliştirmek • Sürdürülebilir Afet Yönetimin temel ilkelerini toplumda içselleştirmek ve yaygın eğitimi öncelikli strateji haline getirmek • Afetlerde gönüllü katılımları artırmak amacıyla, toplumsal işbirliğinin önemini ortaya koyan ve toplumsal farkındalığı sağlayacak eğitimler vermek • Ekolojik dengiyi bozacak insan kaynaklı faaliyetlerin engellenmesinde toplumun desteğini almak

		•Jandarma Teşkilatlanmasını güçlendirecek idari yapılanmalar oluşturmak		
		•Sivil toplum örgütlerine yönelik dağı farkındalığı yaratmak ve geniş katımlı eylem planlarına dâhil etmek		
Eylem	Sorumlu Kuruluş	İlgili Kuruluş	Açıklama	Süre
<p>•Büyükşehir idari alanlarında, İl Güvenliği Strateji Belgesi oluşturmak (kır ve kent bütünlüğüne dikkat etmek)</p> <p>•Büyükşehir olmayan idari alanlarda “kır ve kent” bütünlüğünü dikkate alan Bütünleşik İl Güvenliği Strateji Belgesi oluşturmak</p>	İçişleri Bakanlığı ve Güvenlik Birimleri, Uzman Kuruluşlar	İl bütünündeki yerel ve merkezi düzeydeki yönetim ve güvenlik birimleri, Üniversiteler	Büyük alanların yönetiminde etki ağlarının dikkate alınması ve kurumsal ve sektörel bütünleşikliğe dikkat edilmesinin öneminin bilinmesi	12 Ay
<p>• İletişim kanallarını güçlendirerek afetlerde erken uyarı ile tedbir almayı sağlayacak zaman kazandırmak</p> <p>i)Meteorolojik afetler için teknolojik imkânların en üst seviyede uygulanacağı erken uyarı sistemlerini kurmak</p> <p>ii)Ortak iletişim hattı uygulamasına tüm ülkede geçilmesini sağlamak</p> <p>iii)Devlet radyolarından güvenli bilgi akışını sağlamak</p> <p>iv)Erken uyarı ve kriz yönetimi için bir yöntem belirlemek (alarm sesi, radyonun dinlenmesi, cep telefonlarına sms atılması gibi)</p> <p>v)Bilginin güvenilirliği için bilgi güvenliği sistemleri kurmak</p>	Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı	TRT, Meteoroloji Genel Müdürlüğü, GSM şirketleri, AFAD, Üniversiteler	Afetler hakkında önceden bilgilendirilmenin faydasını değerlendirmek ve kaosu önlemek	12 Ay
<p>• Kurumlar arası koordinasyonu sağlamak</p> <p>i)Afetlerde kurumsal yeterliliği netleştirmek</p> <p>ii)Afetlerde emir ve talimat verecek kurumun (AFAD gibi) halk tarafından bilinmesini sağlamak</p>	TBMM, Cumhurbaşkanlığı	AFAD, Valilikler	Afet öncesi, sırası ve sonrasında ortaya çıkabilecek yetki karmaşası ve koordinasyon sorunlarını engellemek	24 Ay
<p>• Dağlık ve kırsal alanlarda afetlerde, afet tipine göre acil toplanma alanlarını belirlemek, eğitim ile farkındalık yaratmak ve pratikler geliştirmek</p> <p>i)Köy ve mahalle muhtarlıklarını</p>	İçişleri Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı	Belediyeler, Muhtarlıklar AFAD İl Müdürlükleri, Sivil Toplum Kuruluşları	Dağlık alan yerleşiklerinin farklı afetler karşısında bilinçlendirilmesi ve gönüllü katılımlarının sağlanması ile afetlere	12 Ay

<p>mevzuata yönelik bilgilendirmek ve güvenlik konularında farkındalıklarını sağlamak</p> <p>ii) Mahallelerde güvenlik izleme kameraları bulundurmak</p> <p>iii) Halkın afetlerde paydaş olarak rol ve sorumluluklarını önceden planlamak</p> <p>iv) Gönüllü katılımlardaki katkının yönünü belirlenmek ve kişilerin ilgili birimlerce bilinmesini veya akreditasyonun sağlanmasını planlamak</p> <p>• Dağlık alanlarda “Suç Ekolojisi”ne yönelik toplumsal tepkileri ölçecek çalışmalar yapmak</p> <p>• Kırsal ve dağlık alanlarda karar organları içinde yer alan (öğretmen, muhtar ve imam vb.) kişilere afet farkındalığı, arama ve kurtarma eğitimi vermek ve eğitimi çeşitli yöntemlerle yaygınlaştırmak</p> <p>i) Dağlık alanlarda özellikle gençlere yönelik arama kurtarma ve ilk yardım eğitimi verilmesini teşvik etmek</p> <p>ii) Kamusal Ortak toplanma mekânlarını (okul, köy meydanı, avlu vb) değerlendirmek</p> <p>• Afetlerde mali destek için gerçek ve tüzel kişilere yönelik stratejik mali sömürü yaratmayan bir planlama oluşturmak</p> <p>• Köy ve mahalle nüfus profilini ve bireysel kapasiteyi belirlemek</p>	<p>İçişleri Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</p> <p>Milli Eğitim Bakanlığı, AFAD, İl ve İlçe Sağlık Müdürlükleri, Jandarma Arama ve Kurtarma Birimleri, İtfaiye Daire Başkanlığı</p> <p>Hazine ve Maliye Bakanlığı</p> <p>Hazine ve Maliye Bakanlığı (TÜİK)</p>	<p>Jandarma Genel Komutanlığı Üniversiteler İl ve İlçe Müdürlükleri, Belediyeler</p> <p>Valilik, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, Sivil Toplum Örgütleri</p> <p>İçişleri Bakanlığı, Belediyeler ve İl Özel İdareleri</p> <p>Belediyeler, Muhtarlıklar</p>	<p>karşı mukavemetli toplumların oluşturulması</p> <p>Suç potansiyelini erken fark etmek ve tespit etmek</p> <p>Kırsal bölgede gönüllülük esasına dayalı özellikle karar alıcılara ve gençlere yönelik eğitici tatbikatlar yapmak</p> <p>Kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişilerin etkin mali yönetim için gönüllü destek vermesini sağlamak</p> <p>Dağlık alan yerleşiklerinin beşeri potansiyellerini tespit ederek risk ve kriz yönetiminde etkin fayda sağlamak</p>	<p>12 Ay</p> <p>18 Ay</p> <p>12 Ay</p> <p>18 Ay</p>
---	---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Afetlerde etkin olabilecek personel yetiştirmek ve konuya talep yaratmak 	AFAD,UMKE Üniversiteler, Jandarma Arama ve Kurtarma, İtfaiye Teşk.	Belediyeler, STK	Afet öncesi, sırası ve sonrasında bilinçli müdahale kapasitesine sahip eğitimli personel ihtiyacını karşılamak	6 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Orman yangınlarına müdahale kapasitesini artırmak 	Orman Genel Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler (İtfaiye Teşk.)	Sivil Toplum Örgütleri, Üniversiteler	Yangınların etki sahasının genişlemesine engel olarak doğal ekosisteminin sürdürülebilirliğini sağlamak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • İmar mevzuatına aykırı yapılaşmayla mücadele etmek için farkındalık yaratmak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Belediyeler, Tarım ve Orman Bakanlığı	Üniversiteler Yerel Yönetim Politikaları Kurulu	Dağlık alanlarda ve orman içlerinde görülen imar hukukuna aykırı yapılaşmanın engellenmesi ile afet zararlarının azaltılması	24 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Baraj yapımı ve madencilik gibi faaliyetlerin bilimsel analiz (ÇED) çalışmalarını yaygınlaştırmak ve bu çalışmaların bir risk analizi olduğunu tanımlamak 	Tarım ve Orman Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	Üniversiteler STK, Belediyeler, Muhtarlıklar	Dağlık alanlardaki projelerin doğal kaynaklar ve ekosistem üzerinde oluşturacağı risklere dikkat çekmek	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • UMKE ve AFAD gibi kuruluşların iş kapasitesi olanaklarını arttırmak 	İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı	Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu	Afet ve acil durum öncesi, sırası ve sonrasında etkin yönetimini sağlamak	6 ay
<ul style="list-style-type: none"> • Jandarma Arama Kurtarma ve Sağlık Bakanlığı ulaşım araçlarını coğrafi özelliklere göre tasarlamak, çeşitlendirmek ve optimal üretimini sağlamak 	Sağlık Bak. İçişleri Bak. Sanayi ve Teknoloji Bak. Üniversiteler	Bilim Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu	Afet ve acil durum sahasındaki çalışmalarını etkili ve verimli bir şekilde yürütmek ve sürdürülebilir kılmak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşam alanlarında olası insan ve doğa kaynaklı afet tiplerine göre hazırlık, olay anı ve sonrasında yönelik dağlık alan ve kırsal alan okullarında bilgilendirme ve uygulamalı eğitimler gerçekleştirmek 	Milli Eğitim Bakanlığı, AFAD, UMKE Jandarma Arama ve Kurtarma	Belediyeler STK, Üniversiteler	Farklı afet tiplerine yönelik yerel halkı bilinçlendirmek	24 Ay

<ul style="list-style-type: none"> • Yapıların denetlenmesi için testler yapmak ve sürekli güncellemek 	Çevre ve Şehircilik Bak. Belediyeler	AFAD, Üniversiteler STK	Kamu Yönetimi ve Afet Yönetimi Prensipleri içerisinde yapı denetimleri yapmak	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • CBS ve uydu görüntülerinden afetleri izlemek ve öncesi ve sonrası tespitlerinde yararlanmak 	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	AFAD, Üniversiteler Belediyeler	Afetlere etkin müdahale ve onarım çalışmalarını geliştirmek	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Coğrafi farklılıklar ve ölçeklere göre afet risk analizi yapmak ve acil durum yönetim planları hazırlamak 	AFAD İl Müdürlükleri, Valilikler, Belediyeler	Tüm kamu kurum ve kuruluşları	Kurum ve kuruluşlarının afet ve acil durum koşullarına hazırlıklı olması	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Afet sürecinin yönetimine ilişkin hazırlıkları değerlendiren bağımsız denetleme kurumları kurmak 	Sivil Toplum Örgütleri	Üniversiteler	Afet yönetimi sürecinde yürütülen faaliyetlerin eksiksiz ve etik ilkelere doğrultusunda gerçekleştirilmesi	24 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Dağların üç boyutlu risk haritalarını hazırlamak i) Disiplinlerarası çalışmak ii) Kurumlar arası eşgüdümlü çalışmak iii) Disiplinlerarası çalışmalara mali destek ve teşvik vermek 	AFAD, Tarım ve Orman Bak. Çevre ve Şehircilik Bak. İçişleri Bak., Belediyeler, Üniversiteler	Güvenlik ve Dış Pol. Kurulu, STK, TÜBİTAK, Kalkınma Ajansı	Dağlık alanlara yönelik disiplinlerarası ve çok paydaşlı araştırmalar ile her türlü tehdit karşısında güvenliği ve coğrafi farkındalığı tahsis etmek	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanlardaki arkeolojik buluntulara sahip çıkmak ve arkeolojik haritaları hazırlamak i) Disiplinler arası etkin çalışmak ii) Yerel halkın ve toplumun farkındalığını sağlayacak eğitimler yapmak iii) Yasa dışı kültür varlıklarının tahribi ve kaçırılmasına yönelik alo ihbar sistemleri kurmak 	Kültür ve Turizm Bak. EGM, Jandarma Genel Komutanlığı, Gümrükler Muhafaza Genel Müd.	Belediyeler, STK, Üniversiteler Güvenlik ve Dış Pol. Kurulu, MEB, Diyanet İşleri Başk.	Kültürel mirasın korunarak yerel halkın sahiplenmesini sağlamak ve yapılacak çalışmalarla turizme kazandırılıp dağlık alan kalkınmasına katkı sağlamak	24 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alan ve kırsal alanda çalışacak mahalle beğçilerinin eğitimlerinin bu alanlarda çalışabilecek kapasitede ve bilgide olmasını sağlamak 	İçişleri Bak. Tarım ve Orman Bak. Çevre ve Şehircilik Bak.	Yerel Yönetimler, Üniversiteler STK	Dağlık alanlara özgü her türlü tehdide karşılık güvenliğin tesisinde etkin müdahale kapasitesini geliştirmek	6 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanların etkin yönetimi için katılımcı kamu, özel ve sivil ortaklı sektörel bir model geliştirmek ve bağlantılı olarak 	Valilikler, Belediyeler, Muhtarlıklar, İl ve İlçe	Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Bşk. Cumhurbaşk	Dağlık alanların kaynak, rezerv ve toplumsal sermayesini yine bu alanları kaldırmak ve	12 Ay

<p>disiplinlerarası çalışmaları geliştirerek desteklemek</p> <p>• Dağlık alanlarda afetlerde uygun kurtarma araçlarının işlevselliği sağlayacak şekilde yeniden tasarlamak i) Dağlık alanlara uygun (deprem, sel, çığ) toprağın kaldırılması vb faaliyetlerde arazide kullanılacak araçların büyüklüklerini ergonomik tasarlamak ii) Araçların teknolojik donatılarının günün getirdiği koşulları ve yeniliklere uyumunu sağlamak iii) Araçların Türkiye’de üretilmesi için AR-GE çalışmalarını teşvik etmek</p> <p>○ Sivil toplum örgütlerine “dağ farkındalığı” sağlayıcı eğitimler vermek i) Dağlık alanlarda etkin sivil toplum örgütlerinin (dağcılık, izcilik vb) desteklerini alarak farkındalığı artırmak ii) Kadın, genç ve engelli bireyler vb konularda çalışan sivil toplum örgütlerinin, benzer faaliyetlerini dağlık alanlarda da yapmasını teşvik etmek, iii) STK çalışmalarının etkinliğini artıracak dağlık alanlara ulaşım kolaylıkları sağlamak</p>	<p>Müdürlükleri, Üniversiteler, STK,</p> <p>Sanayi ve Teknoloji Bak. Ulaştırma ve Altyapı Bak. Tarım ve Orman Bak. Hazine ve Maliye Bak. Üniversiteler, AFAD, TÜBİTAK, Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu, BTK</p> <p>Tarım ve Orman Bak. Çevre ve Şehircilik Bak. Gençlik ve Spor Bak. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak. Ulaştırma ve Altyapı Bak. AFAD, STK, Belediyeler</p>	<p>Politika Kurulları, TÜBİTAK, Kalkınma Ajansı</p> <p>Belediyeler, STK, Kalkınma Ajansı</p> <p>Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu</p>	<p>yerleşiklerin yaşam kalitesini geliştirmek için kullanacak yönetim temelli etkin bir idari birim ihtiyacı</p> <p>Teknolojinin artan oranda önemi gereği getirdiği kolaylıkları değerlendirebilme imkânı yaratılması ve bu sayede afetlere mukavemetsiz dağlık alanlarda can ve mal kayıplarını azaltma girişimlerinin yaygınlaştırılması</p> <p>Dağlık alanlara yönelik kurumsal ve toplumsal bilinçlendirme ve farkındalığın yaratılması ile dağlık alanları ulaşılabilir kılmak ve bu alanlardaki kadın, genç ve engelli bireylerin sorunlarına yönelik etkin çözüm önerileri oluşturmak</p>	<p>24 Ay</p> <p>12 Ay</p>
---	--	---	---	---------------------------

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR ETKİN YÖNETİMİ VE TOPLUM 5.0 (11 Aralık 2019)

5. Özel Tema, örneğin: Kırsal ve dağlık alanlarda genç nüfusun azalması, engelli bireyler

Sorun Kodu	<ul style="list-style-type: none"> •Gençlerin kırsal alanlarda yaşamak istememeleri •Engellilerin dağlık alanların coğrafi özelliklerinden dolayı dezavantajlı konumunun artması •Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin yüzeysel ve yeraltı sularında önlenememesi •Toplum sağlığı ile ilgili genel konularda bilgi eksikliği •Kırsal alandan kente göç nedeni olan temel faktörlerin ortadan kaldırılamaması •Dağlık alanlarda sağlıklı gıda ve sağlıklı toplum kapsamında iyi tarım uygulamalarının yetersiz kalması ile organik tarım uygulamalarının hızla yaygınlaştırılmaması •Dağlık alanlarda kadın, çocuk, engelli, yaşlı gruplara yönelik politika önceliği olmaması •Kırsal ve dağlık alanlardan göçün iktisadi erozyona sebep olması •Engelli bireylerin toplumsal hayata katılımına yönelik yeterli uygulamaların olmaması
Politika	<ul style="list-style-type: none"> •Gençlerin kırsal ve dağlık alanlarda gönüllü yaşamasının sağlanması ve bu gönüllülüğün sürdürülebilir kılınması •Engelli bireylerin “yaşam kalitelerini” yükseltecek çalışmalar yapılması •Dağlık ve kırsal alan kalkınmasını, ayrı değerlendirecek şekilde devlet politikası haline getirilmesi •Dağlık alanlarda engelli bireylerin farkındalığını artıracak ve kamusal hayatta görünürlüğünü sağlayacak iyi uygulamalar geliştirilmesi •Dağ ve dağlık alanlarda, dağdan ve dağlık alanlara göç olmak üzere iki taraflı göç politikaları oluşturulması •Dağ yerleşiklerinin dağda yaşayabilecek yaşam kalitesi standartlarını belirlenerek toplum kalkınması hedeflerinin uygulanması •Sosyal faaliyetleri dağlık alanda gerçekleştirerek dağlık alanların çekiciliğinin artırılması •Milli eğitimin taşınmalı eğitimin desteklenmesi ve köy ve mahalle okullarının tekrar açılması

<p>Hedef</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gençlerin kırsal ve dağlık alanlarda yaşamalarını ve sektörel aktif olmalarını sağlamak • Yaşam standardı ve kalitesi yükselmiş engelli bireylerin dağlık alanlarda yaşama deneyimlerini geliştirmek • Toplum sağlığı ve kırsal kalkınma dinamiklerini geliştirmek amacıyla sağlık konusunda mukavemeti artırıcı doğrudan ve çok yönlü sektörel çalışmalar yapmak ve paydaşların sorumluluklarını belirlemek • Dezavantajlı grupların mağduriyetlerinin giderecek konuları tespit etmek ve güvenlik tehditlerini belirlemek • Dezavantajlı gruplara yönelik sosyal imkânların ve eğitim-sağlık hizmetlerinin planlanmak ve geliştirmek • Engellilerin toplumsal yaşam alanlarında görünürlüklerini sağlamak • Kültürel ve sosyal hayata engelli grupların katılımını arttırmak • Akıllı donanımların, engelli araçlara uygulanmasını sağlamak • Dağlık alanlarda yaşayan gençlere o yöredeki potansiyel kaynakları kullanarak geçim fırsatları yaratmak • Sosyo-ekonomik ve kültürel gerekli ihtiyaçların tespit ve yerine getirilmesi amacıyla disiplinlerarası ve disiplinler ötesi çalışmaları teşvik etmek 			
<p>Eylem</p>	<p>Sorumlu Kuruluş</p>	<p>İlgili Kuruluş</p>	<p>Açıklama</p>	<p>Süre</p>
<p>• Gençler için kırsal alan ve dağlık alan ekonomik, sosyo-kültürel faaliyetlerin yürütülmesinde istihdam yaratmada teşvik edici politikalar geliştirmek i) Dağın çok yönlü gelir getirecek potansiyelini tespit etmek için SÇD çalışmaları yapmak ii) Gençlerin yürütebilecekleri çalışmaları kapasitelerine göre belirlemek, bu konuda eğitim vermek, iii) Gençlere yönelik istihdam yaratıcı projeler sağlamak ve tercihlerini belirlemek için anketler yapmak iv) Buluşma mekânlarında (kahve, meydan, kültürel ve sosyal faaliyetlerde) etkinlikler oluşturmak</p> <p>• Gençlere teknoloji desteğiyle istihdam imkânı sağlayacak projeler geliştirmek</p>	<p>Tarım ve Orman Bak Çevre ve Şehircilik Bak. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak. Gençlik ve Spor Bak. Kaymakamlıklar,</p> <p>Gençlik ve Spor Bak. Sanayi ve Teknoloji Bak</p>	<p>Belediyeler, Muhtarlık, Milli Eğitim Müdürlüğü Sosyal Politikalar Kurulu</p> <p>Belediyeler, Özel Sektör, Kalkınma Ajansları</p>	<p>Kredilendirme ve teşviklerle gençlere yapacakları işlerde yardımcı olmak, yeni projelerde yatırımcı teşviki sağlamak. Örneğin; ormanda çam balı yetiştirmek, organik yumurta üretmek vb.</p> <p>Gençlerin günün getirdiği teknolojilere erişiminin sağlanarak kendine güvenini sağlayacak girişimlere dâhil olmasının faydasının bilme</p>	<p>12 Ay</p> <p>6 Ay</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık ve kırsal alanlarda ulaşım yollarını modernleştirmek ve halkın çalışma saatlerine uygun otobüs seferlerini düzenlemek, sefer saatlerini halkın isteklerine göre belirlemek 	Belediyeler Ulaştırma ve Altyapı Bak. Valilikler	Üniversiteler	Dağlık alan yerleşimlerine yönelik toplu ulaşım imkanlarını geliştirmek için gerekli yatırım ve düzenlemeleri gerçekleştirmek	12 Ay
<ul style="list-style-type: none"> • Dağlık alanlardaki engelli bireylere yönelik farkındalık yaratma eğitimleri gerçekleştirmek 	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak. Milli Eğitim Bak Belediyeler STK	Üniversiteler Sağlık Bak. Sosyal Pol. Kurulu Diyabet İşleri Başk.	Yaşam standartları ve arazi şartları nedeniyle kentlerdeki engellilere oranla elverişsiz bir konumda yer alan dağlık alandaki engellilerin görünür olmasını sağlayarak yaşam kalitelerini geliştirmek	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> • Engelli olmayı anlamada empati yaratmak ve engellilerin kapasitesini artırıcı çalışmalarını teşvik etmek 	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Gençlik ve Spor Bak. Milli Eğitim Bak Belediyeler STK	Üniversiteler İŞKUR, Sosyal Politikalar Kurulu, Yazılı ve Görsel Medya Kuruluşları, Diyabet İşleri Başk.	Kamu spotları yoluyla dağ ve dağlık alan farkındalığı ile birlikte dağlık alanlardaki engellilerin görünürliğini sağlamak ve engellilerin potansiyellerini artırıcı çalışmalar ile hayata katılımlarını artırmak	Sürekli
<ul style="list-style-type: none"> • Engelli bireyler için dağlık alanların kapasite artırıcı ve iyileştirici yönlerini ortaya çıkarmak 	Tarım ve Orman Bak Çevre ve Şehircilik Bak. Kültür ve Turizm Bak. Sağlık Bak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak	Yerel Yönetimler STK, Cumhurbaşkanlığı politika kurulları, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Üniversiteler	Engelli bireylerin sosyal hayata aktif katılımlarını sağlamada dağlık alanların kapasitesinden yararlanabilmek	Sürekli

<p>• Ruhsal ve psikiyatrik rahatsızlığı olan bireylerin tedavisinde dağlık alanların terapi amaçlı kullanımını geliştirmek</p>	<p>Tarım ve Orman Bak Sağlık Bak Kültür ve Turizm Bak. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak.</p>	<p>Yerel Yönetimler STK, Üniversiteler Sosyal Politikalar Kurulu</p>	<p>Dağlık alanların doğal güzelliklerinin ve temiz havasının sağlık turizmi amaçlı kullanılmasını sağlamak</p>	<p>Sürekli</p>
<p>• Dağlık alanlarda engellilere yönelik envanter çalışmaları yaparak profil belirlemek</p>	<p>TÜİK, Belediyeler Tarım ve Orman Bak Aile, Çalışma Sosyal Hizmetler Bak.</p>	<p>STK, Üniversiteler Muhtarlıklar, Sosyal Politikalar Kurulu</p>	<p>Engelli bireylerin kamusal alanda görünürlüğünü artıracak çeşitli politikalar geliştirmek</p>	<p>Sürekli</p>
<p>• Engellilere yönelik mimari tuzakları belirlemek ve önleyici çalışmalar yaparak toplumda en uygun mimari yapıyı "herkes" için oluşturmak</p>	<p>Ulaştırma ve Altyapı Bak Tarım ve Orman Bak Çevre ve Şehircilik Bak Yerel Yönetimler</p>	<p>Üniversiteler STK, Muhtarlıklar</p>	<p>Dağlık alan yerleşimlerinde yaşayan engellilerin yaşam kalitesini olumsuz etkileyen mimari tuzakları tespit ederek yaşam kolaylaştırıcı yapı ve mimari tasarımı benimsemek</p>	<p>24 Ay</p>
<p>• Engelli bireylerin sosyal hayata katılımını artırmak için, kültürel ve sanatsal faaliyetler düzenleyerek hayata aktif katılımlarını planlamak</p>	<p>Kültür ve Sanat Pol. Kurulu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak. Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bk</p>	<p>Sosyal Politikalar Kurulu, STK, Yerel Yönetimler Üniversiteler</p>	<p>Dağlık alan yerleşimlerindeki engellilere yönelik kültür ve sanat faaliyetleri ile hem sosyal yaşam kalitelerini geliştirmek, hem de potansiyelleri doğrultusunda fayda sağlamak</p>	<p>Sürekli</p>
<p>• Gençlerin ve engelli bireylerin kapasitelerine ve yeteneklerine göre gönüllü rehberliği özendirmek</p>	<p>Gençlik ve Spor Bak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kültür ve Turizm Bk.</p>	<p>Yerel Yönetimler STK Üniversiteler Sosyal Politikalar Kurulu</p>	<p>Gençlerin ve engellilerin sosyal sorumluluk kazanmasına yardım ederek kamusal alanlarda yönetişim merkezli gönüllü faaliyetlerini artırmak ve kurumsal ortaklıklar kurmak</p>	<p>18 Ay</p>

•Engelli STK'ları ve üniversite öğrencileriyle ortak projeler geliştirmek	STK, Üniversite	Sosyal Politikalar Kurulu	Toplumda engellilere yönelik farkındalığı geliştirmek ve engelsiz bir toplumsal yaşam oluşturmak	12 Ay
•Dağlık alan yerleşimlerinde yaşayan engellilere yönelik zorunlu eğitimlerin doğada yapılmasını sağlamak	Milli Eğitim Bak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bak Tarım ve Orman Bakanlığı	Eğitim Öğretim Politikaları Kurulu Üniversiteler STK Sosyal Politikalar Kurulu	Dağlık alanlardaki engellilerin eğitimlerinin doğada yapılmasıyla psikolojik gelişimlerini ve öğrenme isteklerini artırmak	12 Ay

*Koyu yazılmış cümleler temanın konuyu ayrı ayrı çalışan masalarda sıkça tekrarlandığını göstermektedir.

Kısaltmalar: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD), Büyükşehir Belediyeleri (BŞB), Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları (CPK); Sivil Toplum Kuruluşları (STK), Tarım İl Müdürlükleri (TİM), Kalkınma Ajansları (KA); Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi Başkanlığı (GAMER), Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE), Jandarma Arama ve Kurtarma (JAK), Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)

Hatice Suna Bina

İzmir Valiliği, İl Sosyal Etüt Proje Müdürü

Güzel İzmir'imiz 2019 Yılı yazını orman yangınlarına sahne olarak acı ve ağır kayıplarla geçirmiştir. İzmir'in dağlarında ne yazık ki çiçekler değil alevler kocaman ağızlarını açmış ve nefes alma kaynaklarımız olan ağaçlarımızı, doğanın denge unsurları olan canları, hayvanlarımızı bir anlamda yalayıp yutmuştur.

Yangınlar esnasında il düzeyinde ilgili bütün kurumlar canla başla mücadele etmişlerdir. Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Bekir Pakdemirli, İzmir Valimiz Sayın Erol Ayyıldız başta olmak üzere kaymakamlarımız, belediyelerimiz sahayı bir an olsun terk etmemişlerdir.

Ancak geldiğimiz noktada ve yaşadığımız kayıplar neticesinde ilgili bütün kurumlar, üniversiteler, ve sivil toplum kuruluşları olarak bir araya gelmemiz, dağlık alanlara, florasıyla, faunasıyla ,beşeri kaynaklarıyla, sosyo-ekonomik yapısıyla , yaşam kültürüyle bir bütünsel bakış açısıyla bakmamız kalıcı ve sürdürülebilir çözümler üretmek adına hem bilimsel hem de uygulanabilir yöntemler geliştirmemiz gerektiğine inanmaktayız...

İzmir Valiliği olarak Dokuz Eylül Üniversitesi Kamu Yönetimi ve Afet Yönetimi Ana Bilim Dalları ve Dağlık Alanların Sürdürülebilirliği ve Yönetişimi Derneği ile birlikte bir araya gelerek önemli bir çalışma başlatılmıştır. İlk adım olarak **11 Aralık Dağlar Günü'nde** sürdürülebilir dağlık alan yönetimi konulu çalıştay gerçekleştirilmiştir. Bu çalıştayda özellikle dağlık alan bölgelerinde görev yapmış kişileri ve bu konuda uzmanlaşmış kurumlar ve sektörler bir araya getirilmiştir.

Bu çalıştay sonucu elde edeceğimiz/ettiğimiz tüm veriler bizim bütünsel yönetim anlayışıyla yapacağımız projeler ve çalışmalar için bir rehber ve yol haritası olacaktır. Dağlık alan bölgelerinin hem sosyo-ekonomik hem sosyo-kültürel anlamda güçlendiği, göçlerin azaldığı aidiyet ve sahip çıkma duygusunun geliştiği sorunların bizzat yerinde çözüldüğü, afetlere dayanıklı ve güvenli bir yapının oluşturulduğu orman yangınlarının hiç olmadığı bir İzmir ve elbette ki bir Türkiye hayalini hep birlikte gerçekleştirebiliriz...

Bu çalışmada bizlere en büyük desteği veren İzmir Valimiz Sayın Erol Ayyıldız'a, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğüne Dokuz Eylül Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölüm Başkanı çok kıymetli hocam gerçek bir bilim insanı Prof. Dr Zerrin Toprak Karaman'a çok teşekkür ediyorum.

Katılımcı anlayışla bir model üreten bu önemli strateji belgesinin ortaya koyduğu eylem planlarını yerine getirmede birlikte çalışmaya ve üretmeye devam etmek dileğiyle.

Prof.Dr.Zerrin Toprak Karaman

Dokuz Eylül Üniversitesi, Kamu Yönetimi Bölüm Başkanı ve

Disiplinlerarası Afet Yönetimi Anabilim Dalı Başkanı

Etkin bir dağ yönetimi planlaması, sürdürülebilir toplum kalkınması ile ilişkilidir. İnsanoğlu, önce yaşadığı çevrenin tasarımını oluşturmak zorundadır. Türkiye bir dağlık alan ülkesidir. Dağlar eteklerinden başlamak üzere giderek daha da artan oranda yerleşime açılmaktadır. Dağ ve dağlık alanların önemini ortaya çıkarmak kadar, coğrafi konumlarına bağlı olarak dağlık alanların özelliği gereği çok yönlü güvenlik konularının tespitini yapmak gerekir. Dağlık alanlar doğa kaynaklı ve insan faaliyetleri bütününde tehdit barındırmaktadır. Plansız yerleşim ile aşağıda sıralanan tehditlerle doğrudan karşılaşılması imkânı yaratılmaktadır. Doğadan kaynaklanan; doğrudan iklime bağlı: şiddetli sıcak, şiddetli soğuk, kuraklık, kaya düşmesi, fırtına, hortum, bulut patlaması gibi; Jeolojik: deprem, toprak kayması, kaya düşmesi, çığ, volkan patlaması, tsunami vb; Biyolojik: erozyon, orman yangınları ve salgın hastalıklar, böcek istilaları ile insan kaynaklı teknolojik: biyolojik, nükleer, kimyasal silahlar ve maden ve sanayi faaliyetlerinden kaynaklanan çeşitli kazalar; Siyasi: savaşlar ve terör sıralanabilir.

Listelenen bu olgular insanla karşılaştığında ve zarar/kayıp yarattığında, afet tanımına girmekte hatta birkaçı bir arada da ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle de etkin bir dağlık alan yönetimi, gerek ülke kalkınması gerekse güvenlik tedbirleri itibarıyla, farklı uzmanlıkların gerektiği disiplinlerarası ve disiplinler ötesi araştırmalara ve kurumsal yapılanmalara ihtiyaç göstermektedir. Broşüre konu olan GZFT analizi ve eylem planlarının belirlenmesine yönelik, bu ve benzeri çalışmaların yaygınlaştırılması; ilgi gruplarının müzakereci ortamlarda geliştirdiği fikirler ile dağ yönetimine yönelik sorun alanlarını içeren konuların tespiti; bilimsel toplantılarda kamu, özel ve sivil ortaklarla çok yönlü değerlendirmelerin yapılması, veri oluşturulması, geleceğe yönelik sistematik analizlerin yapılarak bilginin paylaşılması, ilginin sürekli ayakta tutulması önem taşımaktadır.

Dağlık Alanların Etkin Yönetimi Çalıştayı'nda öne çıkan konular şöyle özetlenebilir: Dağların özgün yapıları nedeniyle katılcılığa izin veren ayrı bir "idari yapılanma" oluşturmak ve "yönetişim modeline" uygun olarak kamu, özel ve sivil ortaklarla işbirliği protokollerini yapmak; Dağ Yönetimi konusunu ve bu adla kurulmuş ilgili idari birimleri kamu yönetimi teşkilatlanmasında "görünür" bir kademeye çekmek; Dağlık Alan adıyla "Belediyeler Birliği" organizasyonları kurmak; Dağlık alanlara özgü "imar hukuku" oluşturmak; Seçilmiş pilot dağlar ve etki alanları için "üç boyutlu risk haritaları" oluşturmak; Türkiye dağ ve dağlık alan yönetimi konusunda "stratejik eylem planları" hazırlamak; Kamu yatırımları, ekolojik denge konularını "sürdürülebilirlik" ilkesi içinde planlamak; Toplumsal mukavemet için "dağ ekolojisini" korumak ve üretken "dağlık alan yerleşiklerini" desteklemek temel hedefler olarak gösterilmektedir.

Kamu yönetimi teşkilatlanmasında dağ yönetimini, kırsal faaliyetlerden ayırarak özgün kılma konusunda önemli hamleleri olması önemlidir. Hızla Türkiye'de dağ ve dağlık alanlar yönetimi konusunda kamu politikaları oluşturulmalıdır. İnsanları dev yapılarda toplayarak, doğayı rahatlatmak dağlık alanlar için geçerli değildir. Yayılma da benzer bozucu etkiye sahiptir. Koruma-kullanma dengesini sağlamak için, disiplinlerarası bilimsel tasarım stratejileri geliştirmek, objektif olarak analiz edip yorumlamak ve günün koşullarına uygun yeni yapılanmalara gitmek becerisini göstermek önemlidir. Takvimlere **11 Aralık tarihini "Uluslararası Dağlar Günü"** olarak işaretlemek de farkındalık sağlayacak önemli bir ayrıntıdır.

Prof. Dr. Barbaros Gönençgil

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Dağ ve Dağlık Alanlar & Kırsal Alanlar

Dağlar, 35.8 milyon km² ile dünya karalarının % 24'ünü kaplayan ve farklı ekosistemlere ev sahipliği yapan, genellikle seyrek nüfuslu ve nispeten diğer coğrafi birimlere göre iyi korunmuş yüksek alanlardır. Bir tanımlamada dağlar, kısa mesafeler dahilinde büyük yükselti farkları içeren, genellikle dar ve derin vadilerle yarılmış, yamaç eğimlerinin yüksek değerinde ve devamlı olduğu yüksek sahalardır, şeklinde ifade edilmiştir. Gerçekten dağların tanımlanmasında ve algısında öne çıkan ve dağları diğer coğrafi birimlerden ayıran en belirgin özellik yükselti ve eğimdir.

Öte yandan dağ alanların yönetimi, planlaması ve sürdürülebilirliği açısından dağ nedir veya dağlık alan neresidir sorusuna belirli ve ortak bir tanım yapılmalıdır. Bu cümleden yola çıkarak dağ; ova, plato gibi daha alçak alanlardan eğimli yamaçlarla ayrılmış, aşınım ve birikim süreçlerinin görüldüğü yüksek birimler olarak ifade edilebilir.

Dağlık alanı ise; içinde ova ve plato gibi alçak ve az eğimli alanların bulunabildiği, çevresine göre belirli bir yükseltiye sahip, tek veya sıra dağlık alanlardır şeklinde tanımlamak mümkündür.

Yükselti ve eğim dağ ve dağlık alanları oluşturan en önemli unsur olsa da evrensel bir ölçüt kriteri bulunmamaktadır. Ancak detay değerlendirmelerde sadece yükselti ve eğim değil ekolojik karakteristik özellikler de kullanılabilir bir parametredir. Kısaca orobiyom olarak adlandırabileceğimiz ekolojik yükselti basamakları dağları ve dağlık alanları diğer alanlardan ayıracak bir özelliğe sahiptir.

Dağlar ve Kırsal Alanlar

Türk Dil Kurumu kır ve kırsal alanı şöyle tanımlamaktadır: Kır; Şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer, dağ bayır, Kırsal; Az insanın barındığı, genellikle kır durumunda olan yer. Bu tanımda ortaya çıkan temel özellikler bu alanların az nüfuslu olmaları ve kendilerine has sosyo-kültürel ve sosyo – ekonomik koşulları bulunmalarıdır.

Diğer bir ifadeyle kırsal alanlar, ekonomik faaliyetlerin esas itibarıyla doğal kaynakların değerlendirilmesine dayandığı büyük ölçüde gelenek ve göreneklerin hakim olduğu ve yaşam kurallarını etkilediği, teknik ve teknolojik gelişme düzeyinin çok düşük olduğu, sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmelerin nispeten yavaş gerçekleştiği, doğal şartların çok daha belirgin olduğu alanlardır.

OECD' ye göre kırsal alanlar, nüfus yoğunluğunun km² başına 150 kişinin altında olduğu mekânlardır. Daha sonra, bölgeler, üç kategoride sınıflandırılır:

- bir bölgede nüfusun % 50'den fazlası (km² ye 150 kişiden daha az) kırsal alanlarda yaşıyorsa bu bölgeler kırsallığı baskın bölgeler;
- bir bölgenin nüfusunun % 15-50 arası kırsal yerel birimlerde yaşıyorsa bu bölgeler önemli ölçüde kırsal bölge;
- bir bölgenin nüfusunun % 15'inden azı kırsal yerel birimlerde yaşıyorsa bu bölge de kentselliği baskın bölge olarak tanımlanmaktadır.

Bu durumda dağlar kırsal alanlara karşılık gelmekle birlikte dağlık alanlar ise önemli ölçüde kırsal bölge, hatta kentselliği baskın bölge olarak da belirlenebilir. Erzurum ovası gibi yüksek ancak eğimi az dağlık alanlarda bu tarz bir kırsallık ayırımı söz edilmesi mümkündür. Ancak unutulmamalıdır

ki dağlar ve dağlık alanlar kırsal kesim için birer mekândır, yani her kırsal alan dağ veya dağlık alan demek değildir. Kırsal özelliklere deniz seviyesindeki alanlarda da rastlamak mümkün olduğundan kır yada kırsal kelimesini sadece dağlarla özdeşleştirmek eksik bir ifade olur.

Öte yandan mekânsal özellikler açısından kırsal kalkınma kavramı ile dağ ve dağlık alanların kalkınması arasında bir paralellik ve bütünsellik vardır. Bu nedenle kırsal kalkınma sürecini aynı zamanda dağlık alanların kalkınması olarak da değerlendirmek gerekir.

Bu açıdan kırsal kalkınma sürecinde dikkat edilecek hususlar dağlık alanların sürdürülebilir kalkınmasında da dikkat edilmesi gereken hususlar olarak görmek yanlış olmayacaktır.

Bu alanlarda yönetim planları hazırlanırken arazi kullanım ilkeleri, uygulama teknikleri, ekolojik yapı, sosyo – ekonomik ve sosyo – kültürel gelişim göz önünde bulundurulmalı, gerçekleştirilmesi planlanan her türlü yatırım için çevresel etki değerlendirmeleri mutlaka yapılmalıdır.

Buna göre Dağlık alanlarda rasyonel kullanım modellerini tespit etmek amacıyla, sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun ve koruma – kullanma dengesi sağlayacak yönetim ve planlamaların bir bütünü olmak üzere Dağ Alanları Yönetimi (DAY) ve Planlaması çalışması gerçekleştirilmelidir.

Öğr. Gör. Neslihan Dal

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gölhisar Meslek Yüksekokulu, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü/ neslihandal@mehmetakif.edu.tr

Dağ ve Dağlık Alanların Sınıflandırılması

Tanım Sorunu

‘Dağ ve Dağlık alan nedir?’ sorusuna verilen cevaplardaki karmaşıklık, bu kavramların tanımlanmasında tutarlı ve kesin olmayan cevapların var olmasından kaynaklanır. Nitekim, dağ ve dağlık alanların tanımlanması ve dağılıklarının gösterilmesinde çok az girişim bulunmaktadır. Hassas ekosistemler olarak tanımlanan bu alanların, koruma kullanma dengesi içinde sürdürülebilir şekilde korunması gerekliliği BM’nin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinde belirtilmiştir. Fiziki ve beşeri açıdan birçok kaynak değere sahip olan dağ ve dağlık alanları tanımlama ve dağılıklarını göstermede dolayısıyla sınıflandırılmasında iki husus ön plana çıkmaktadır. Bunlardan birincisi; morfolojik özelliklerinden kaynaklanan ve onu çevresindeki diğer birimlerden ayıran yükselti ve eğitim özelliklerindeki farklılıklar, ikincisi ise, ekosistem özelliklerinin sunduğu canlı ve cansız ortam özelliklerindeki çeşitlilik ve farklılıklardır. Ekosistemlerin zamansal ve mekânsal ölçeklerini anlamak için fiziki coğrafya özelliklerini anlamak gerekir. Morfolojik özellikler dağ ve dağlık alan ekosistemleri için önemlidir çünkü bu alanlardaki enerji akışı ve hayati döngüler yerşekilleri ve iklimin denetimi altında çalışır. Dünya geneli ile kıyaslandığında dağlar ve dağlık alanlar ülkemiz açısından en önemli fiziki coğrafya unsurudur. Bu önem sadece oransal büyüklükle ilgili değil, aynı zamanda dağlar ve dağlık alanların insanlara sunduğu kaynaklar açısından da değer taşımaktadır.

Dağ ve dağlık alanların sorunlarındaki farklılık küresel anlamda bir takım girişimlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu girişimler, 1973 yılında, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü’nün (UNESCO), İnsan ve Biyosfer (MAB) programında orijinal on iki bileşenden biri olarak dağları (proje 6) içermektedir. MAB programı ve BM Dünya Zirvesi, çeşitli araştırma gruplarının ve enstitülerinin (örn. Uluslararası Entegre Dağ Kalkınması Merkezi (ICIMOD), Dağ Forumu ve Uluslararası Dağ Derneği), raporlarının ve yayınlarının geliştirilmesi için bir sıçrama tahtası sağlamıştır. Daha sonra, Haziran 1992’de Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı

(UNCED, Rio de Janeiro) Dünya Zirvesi'nde, 'Gündem 21 raporunun 13. Bölümünde 'Hassas Ekosistemlerin Yönetimi: Sürekli ve Dengeli Dağ Yönetimi', dağlara yer verilmiştir. 1992 yılındaki gelişmenin ardından ülkelerin bu alanlara olan ilgisi artmış ve Birleşmiş Milletler 2002 yılını Uluslararası Dağlar Yılı ilan etmiştir. Dağlar yılının sloganı ise 'Hepimiz Dağ İnsanınız' şeklinde olmuştur.

Sınıflandırma

1900'lerden beri dağları tanımlamak için farklı kriterler ve bazı dağlık alan sınıflama sistemleri kullanılmıştır. Türkiye'deki dağ ve dağlık alanlar farklı özellikleri açısından sınıflandırmalara tabi tutulmuş olsalar da dağ ve dağlık alanın tanımlanması ve sınırları konusunda bir çalışma yapılmamıştır. Dağ alanlarının net bir şekilde tanımlanması dolayısıyla sınıflandırılmasının amacı bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde bir dağ politikasının oluşturulmasında ve uygulanmasında kullanılabilir bilgi ve istatistiksel verilerin toplanması için sınır oluşturulmasıdır. Dağlık alanların tanımlanmasında bu sınırlar oluşturulurken farklı bölgelerde farklı eşik değerlere göre alt sınırlar ayrılabilirliği düşünülmelidir. Örneğin 600 m. Bulgaristan veya Slovakya için dağ olarak kabul edilirken bu değer Avusturya da 900 m. İspanya'da ise 1000 m.dir. Ülkemiz açısından böyle net bir değer vermek kolaylıkla ortaya konamamaktadır. Bu açıdan dağlar ülkemizde farklı tanımlamalarla ifade edilmektedir. Bir tanımlamada dağlar 'kısa mesafeler dahilinde büyük yükselti farkları içeren, genellikle dar ve derin vadilerle yarılmış, yamaç eğimlerinin yüksek değerlerde ve devamlı olduğu yüksek sahalardır şeklinde tanımlanmıştır. Diğer bir tanımda ise 15 km'lik bir mekan ünitesi üzerinde yer alan kütlelerin nispi yükseltisinin 600 metreyi bulduğu veya geçtiği yükselti ünitelerini dağ olarak tanımlamaktadır. Ayrıca farklı tanımlamalar içinde yükseltiyle beraber eğim değerlerinin ‰ 400 geçtiği relief parçası olarak nitelendirilirler.

Bir dağın tanımlanması görsel olarak basit görünmesine rağmen, bir dağın neyin oluşturduğuna dair görüldüğü üzere tek bir tanım yoktur. Himalaya, And Dağları ve Avrupa Alp'lerinde olduğu gibi yüksek dağ zirveleri dağları net olarak görünse de, genel olarak yer şekilleri ve özel olarak dağlarla ilgili yayınlanmış birçok eser, bir dağın neyin oluşturduğunun bir tanımını vermemektedir. Bazı çalışmalarda sınıflandırmalara alt yapı oluşturan özellikler olarak örneğin, yükseklik, dik degradeler, kayalık arazi ve buzul örtüsünün varlığı verilirken bu özelliklerden bazıları yüksek rakımlı platolara uygulanmayacağı için dağlık alanları sınıflandırmada kullanılabilirliği ortaya çıkmaktadır. Farklı bir dağ sınıflama sisteminde ise; dağlar, iklim, hidroloji, jeomorfoloji, antropojenik değişiklik ve morfometri özellikleri çerçevesinden bakılarak tanımlanma yolları belirlenmiştir.

Bu tanımlamalar ışığında görüldüğü üzere dağları diğer coğrafi birimlerden ayıran en belirgin özellik daha önce de belirtildiği üzere yükselti ve eğimdir. UNEPWCRC (UNEP World Conservation Monitoring Centre) tarafından 2002 yılında hazırlanan 'Mountain Watch' başlıklı raporda ve Avrupa Birliğince 2004 yılında tamamlanan 'Mountain Areas in Europe: Analysis of mountain areas in EU member states, acceding and other European countries' başlıklı raporda bazı sayısal kriterler ölçüğünde sınıflandırmalar getirilmiştir ayrıca aynı kriterler kapsamında farklı ölçekler çerçevesinde tanımlama kriterleri de yapılmıştır. Bu çalışmada belirlenen bazı kriterler; yükselti, eğim ve yerel yükselti aralığına dayanmaktadır. Bu kriterler kullanılarak dağlık bölgelerde ormanlık alanların hesaplanması amaçlanmıştır. IMHE-CAS, Dağ Tehlikeleri ve Çevre Enstitüsü ve Çin Jeomorfoloji atlasında da dağlık alanları sınıflandırmak için aynı kriterleri (yükselti, eğim, yerel yükselti aralığı) farklı ölçeklerde kullanarak sınıflandırma yapmışlardır.

Dünya çapında kullanılan dağ sınıflama kriterleri incelendiğinde dağ ve dağlık alan tanımlanmasında kavramsal tanım, yöntem ve kaynak verilerdeki çözümlürlük farklılıklarından dolayı

tek bir sınıflamaya ait net tanımlama kriterleri bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra küresel anlamda dağ ve dağlık alanların dağılışını gösteren farklı kaynaklara dayalı çalışmalar da mevcuttur. Örneğin, dağ ortamındaki iklim ve tür-habitat ilişkilerinin analizinde ve dağ biyoçeşitliliğinin miktar ve durumunun değerlendirilmesi için Körner ve diğerleri (2011) nin çalışmasında dağları tanımlamak için biyoklimatik kuşaklar belirlenmiştir. Karagülle ve diğerleri (2017) tarafından hazırlanan bir diğer sınıflandırma da ise dağ ve dağlık alanlardaki arazi çeşitliliğine odaklanarak yükselti, eğim ve farklı olarak profil kriterleri kullanılarak sınıflandırma yapılmıştır.

Dağ ve dağlık alanlarının tanımlanmasına dayalı yapılan sınıflandırmalar bu alanlardaki beşeri, ekonomik ve sosyal faaliyetlerin devamlılığını ve bu alanların yönetsel organizasyonlar açısından durumuna yön verebilecektir. Bu çerçevede ülkemizin jeomorfolojik yapısı göz önüne alındığında temel yer şekilleri açısından en fazla dağ ve dağlık alanların yer kaplaması bu alanların fiziki ve beşeri unsurlar açısından değerlendirmelere tabi tutulmasını zorunlu kılmaktadır.

Prof.Dr. Gözde Emekli

Ege Üniversitesi , Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

Dağlık Alanların Sürdürülebilirliği

Dağlar; yükselti, bakı(Güneşe göre konum), uzanış doğrultusu, su, enerji, iklim, orman-flora-fauna, ekonomik yapı, yerleşme-nüfus, ulaşım, spor ve turizm ile yakından ilgilidir. Bu nedenle dağlardaki faaliyetlerin planlanması ve yönetilmesi giderek artan öneme sahiptir. Özellikle güncel coğrafi bilgilere ihtiyaç artarken, dağlık alanların etkin yönetiminde; ormancılık, coğrafya, ziraat, klimatoloji, meteoroloji, mühendislik, bölge planlama ve haritacılık gibi farklı disiplinlerin katkıları ile kamu ve özel sektörün, sivil toplum kuruluşlarının birlikte çalışması önem taşımaktadır. Dağların çevresel ve sosyo-ekonomik öneminin anlaşılmasıyla birlikte grafik tasarım teknikleri gelişmekte, bitki örtüsü, buzul, temiz su kaynakları, nüfus, yerleşme, turizm, ulaşım gibi farklı konularda yeni yöntem ve yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Son yıllarda uzaktan algılama yöntemleri ile coğrafi bilgi sistemleri bu konuda önemli bir araç olarak coğrafyanın ve coğrafyacıların elini güçlendirmektedir. Dağlara ilişkin çalışmalar ve araştırmalar giderek önem kazanmakla birlikte; ülkemizde konuya ilgi gösterenlerin oranı oldukça sınırlıdır. Oysa hassas ekosistem olan dağlar yeryüzünün %25'ini kaplamakta, dünya nüfusunun %12'sini barındırmaktadır. Temiz su kaynaklarının hemen hemen %70-80'ini sağlayan dağlar, karasal biyo- çeşitliliğin yaklaşık %25'ine sahiptir. Bitkiler ve hayvanlar için öneme sahip dağlar biyosfer alanlarının yaklaşık yarısına, Dünya Miras Alanlarının üçte birine ev sahipliği yapmaktadır.

Genel olarak, Türkiye'nin dağlık alanlarında tektonik etkinliklere bağlı bir yükselme olmakla birlikte, bu yükselmenin hızı, insan ömrü göz önünde bulundurulduğunda çok azdır. Örneğin; Doğu Anadolu Bölgesi için güneyde Arap Plakasının Anadolu Plakasının ve Akdeniz Bölgesi için Afrika Plakasının Anadolu Plakasının altına dalmasından dolayı dağlık alanlarda bir yükselmenin olduğunu söylemek mümkündür. Ancak bu durum beşeri faaliyetleri etkileyecek hızda/büyükölçekte değildir. Bunun yanı sıra bu yükselme dağlık alanların florasını dağılışı, çeşitliliği vb. yönleriyle olumsuz etkileyecek bir boyutta da değildir. Flora ve fauna zenginliğini, dağılışını etkileyen/etkileyebilecek doğal nedenlerin en önemlisi iklim değişikliğine bağlı meydana gelen olaylardır.

Prof. Dr. Asuman Altay

Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü

Dağlık Alan Ekonomisi, Verimlilik ve Kaynakların Yönetimi

Dağlık alanlar birçok özelliklere sahiptir. Dağlık alan habitatında bulunan yer altı yer üstü kaynakları bunlar içinde ya da yüzeyinde bulunan canlı ve cansız varlıklar özelliklerine göre kullanılabilir kaynaklar yaratırlar. Özellikle su ve diğer doğal enerji kaynakları ile değerli madenler, bitkiler, lokalde yaşayan insanlar, ormanlar, kayalar, taşlar, birçok hayvan türleri vb. dağlık alanın sahip olduğu ve ürettiği kaynaklardır.

Yukarıda sözü edilen kaynakların önemli ekonomik değerleri söz konusudur. Bu kaynakların yetersiz kullanılması ekonomik kayıplar oluştururken, fazla ve dengesiz kullanılmaları da büyük riskler oluşturur. Nitekim konuyla ilgili yapılan çalıştay da belirlenen sorun alanlarının birçoğunun kaynak kullanımındaki dengesizlikler ile ekonomik olarak kaynakların verimsiz kullanımı ve ortaya çıkan riskler olduğu görülmüştür. Özellikle dağlık alanlarda koruma ve kullanma dengesizliğinin eğitimsizlik ile bürokratik koordinasyonsuzluk gibi etmenlerle arttığı görülmektedir. Korumak ve tedbir almak kaynakların ekonomik değerinin korunmasına ve yeniden kullanılmasına imkan sağlar. Örneğin dağlık alanlarda özellikle kış koşullarının oluşturduğu ağır şartların yol açtığı insan kaybolmalarında, çığ felaketlerinde arama kurtarma ekiplerinin sarf malzemelerinin yeterli olması, arama kurtarma ekiplerinin mutlaka eğitilmiş ve kendi teçhizatlarının yeterli ve etkin olması gereklidir. Dağlık bölgelerdeki ormanlık alanların yangınlara karşı korunması yangın sonrası ortaya çıkacak maliyetlerden çok azdır.

21. yüzyılın küresel iklim değişikliğinin yoğunlaştığı ve olumsuzlukların gerçekleştiği bir yüzyıl olacağı açıktır. Bu nedenle, önlemlerin alınmasına yönelik politikaların oluşturulması gerekmektedir. Özellikle son bir yıl içinde gerçekleşen Amazon ormanlarındaki yangınlar ve Avusturya'da halen devam eden yangınlar günümüz küresel iklim değişikliğinin olumsuz çıktıları olarak görülebilir. Bu bölgelerde ortaya çıkan yangınlardan ders alınarak o ülkelere alınan önlemlerin hatta alınmayan önlemlerin dahi çok iyi analiz edilerek, ilgili Bakanlıkların bütçelerinin bu yönde oluşturulması kaçınılmaz tedbirler olacaktır. Günümüz “ sürdürülebilir kalkınma” anlayışı çerçevesinde dağlık alanların doğal kaynak üretim yerleri olduğu ve ülke refahına sunduğu kaynaklar dikkate alınarak ilgili harcamacı kuruluşların bu yönde önlem politikaları oluşturması bu kaynakların etkin yönetilmesine yol açabilecektir. Özellikle harcama kaynağı olan gelir kalemlerinin spesifik olarak da oluşturulması gerekmektedir. Örneğin sadece dağlık alanlarda kullanılacak vergi gelirleri oluşturulabilir. Bunun yanında dağlık alanlardaki riskler belirlenerek finans sektöründe bunlara uygun tesis edilebilir. Ayrıca yine özellikle bu alanlara yönelik riskleri azaltmaya yönelik sigorta sisteminden yararlanılabilir.

Sözü edilen politik, stratejik ve finansal önlemlerin alınabilmesi için, politika yapıcılarının ve ilgililerin bu konuyu önemsemeleri ve bu uğurda tedbir olarak uygulama isteği taşımaları gerekmektedir.

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Zekai Kaan ULUSOY	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
2	Sezgi Özcan IŞIK	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
3	Nurdan MARAL	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
4	Cihan KARABULUT	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
5	Zeliş KURT	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
6	Özlem GÖRÜR	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
7	Zuhal ÖZBAYAN	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
8	Bülent ALTUN	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
9	Fatih KURT	Menderes Kaymakamlığı
10	Yusuf Ramazan KIRAN	Bergama Kaymakamlığı
11	Oğuz FIRAT	Kemalpaşa Belediyesi
12	Onur ŞENTÜRK	Beydağ Belediyesi
13	Nazan ÇETİN	Menderes Belediyesi
14	Sibel TAGAY	Tire Kaymakamlığı
15	Cenk DURMUŞKAHYA	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
16	Uğur UYAROĞLU	Bayındır Belediyesi
17	Kadir YILDIZ	Ödemiş Belediyesi
18	Fatih KILIÇ	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
19	Hüseyin YILMAZ	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
20	Erdem ÖZSOY	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
21	Ömür UYGUR	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
22	Müjgan DUMAN	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
23	Sevgi CİNDEMİR	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
24	Eylem Gürpınar TURGUT	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
25	Serhat AKSU	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
26	Kubilay KOÇ	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
27	Sibel AKAR	Bayındır İlçe Tarım Müdürlüğü
28	Elif DUR	Bayındır İlçe Tarım Müdürlüğü
29	Uğur GÜLER	Bayındır Orman İşletme Müdürlüğü
30	İbrahim ERGİN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
31	Suzan DOĞAN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
32	Murat NAMAL	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
33	Leyla ÖNKAN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
34	Hikmet Hasret IŞÇI	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
35	Cem ALPTEKİN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
36	Seval GÜNAYDIN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
37	Serdar KAYA	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

38	Aynur GÜNSAN YAYLA	Torbalı Kaymakamlığı
39	Şevki DANACIOĞLU	Bakırçay Üniversitesi
40	Mehmet ÇOBAN	İl Müftülüğü

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
41	Ercan ÇELİK	İl Müftülüğü
42	Reşit ASARKAYA	İl Müftülüğü
43	Mehmet SAĞLAM	İl Müftülüğü
44	Mustafa KOÇ	İl Müftülüğü
45	Mehmet LALE	İl Müftülüğü
46	Ahmet AYTURAN	İl Müftülüğü
47	İsmail SOYBAŞ	İl Müftülüğü
48	Özge YÜKSEL	Dikili Belediyesi
49	Barış ERTEN	Balçova İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
50	Mehmet Metin ÇETİN	Karabağlar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
51	Sedat BOZBEY ZIYTAK	Torbalı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
52	Melek TANYERİ	İZSU Balçova Şube Müdürlüğü
53	Kurtul ÇETİN	Karabağlar Belediyesi
54	Mehyar CEYLAN	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
55	Kasım ERGÜL	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
56	Ahmet KARAMAN	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
57	Mehmet BÜBER	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
58	Murat ÖZ	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
59	Selçuk SARIKAYA	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
60	Murat KARATAŞ	İzmir İl Jandarma Komutanlığı

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
61	Sema SOYALP	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
62	Kevser ÇİMENLİ	Yaşar Üniversitesi
63	Mehmet Tuna ÖZDEMİR	Kiraz Kaymakamlığı
64	Mahir YÜCEL	TEMA Vakfı İzmir İl Temsilciliği
65	Nur Hilal SERDAR	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
66	Ayşe ARSLANOĞLU	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
67	Muhammed ASHOUR	Bergama Belediyesi
68	Seda ŞENTÜRK	İzmir Orman Bölge Müdürlüğü
69	Ergün TOKER	İzmir Orman Bölge Müdürlüğü
70	Filiz Cihan METİN	İzmir Orman Bölge Müdürlüğü
71	Hüseyin BALCI	Menderes Ataköy Mah.Muhtarı
72	İbrahim ŞENTÜRK	Tire Derebaşı Mah.Muhtarı
73	Adem KESKİN	Ödemiş Gönülce Mah.Muhtarı
74	Ali KARAMAN	Beydağ Kaymakamlığı

75	Osman GÖKSOY	Kemalpaşa Yiğitler Mah.Muhtarı
76	Mustafa BÖLÜK	Beydağ Eğridere Mah.Muhtarı
77	Mustafa AKTÜRK	Bergama Tepeköy Mah.Muhtarı
78	Süleyman ÖZCAN	Bayındır Pınarlı Mah.Muhtarı
79	Sultan ÖZTÜRK KAYIŞ	Menderes Gölcükler Mah.Muhtarı
80	Filiz ŞANLI	Menderes Görece Hürriyet Mah.Muhtarı

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
81	Hande DEMİRCİ	İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu
82	İlker GÜÇÜ	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
83	Ayşegül Demirciler PAŞALI	İzmir Konak İlçe Sağlık Müdürlüğü
84	Fikret GÜVENER	Ritim Gurubu
85	Gürsel UYSAL	Karabağlar Tarım ve Orman Müdürlüğü
86	Faruk ÜNER	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
87	Mahir KESKİN	TEMA Vakfı İzmir İl Temsilciliği
88	Raife Aylin SARIKAYA	Dokuz Eylül Üniversitesi
89	Nihal BULMAMIŞ	Tüm Kadınlar Birliği Bayraklı Şubesi
90	Nurdan ERDOĞAN	İzmir Demokrasi Üniversitesi
91	Canan ZİYTAĞ	Ritim Gurubu
92	Handan AŞAN KONTER	Konak Halk Eğitim Merkezi
93	Yakup ÖZKAYA	Dokuz Eylül Üniversitesi
94	Arzu KÖLÜK	
95	Özer MUMCU	Dağlık Alanların Sür. Ve Yön. Der.
96	R.Özlem ÖKTE	
97	İpek ÖNDER	
98	Şafak DURMAZ	İl Sağlık Müdürlüğü UMKE
99	Varol KAHRAMAN	İl Sağlık Müdürlüğü Çevre Sağlığı Birimi
100	Pelin DEREÇİ	İl Sağlık Müdürlüğü

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
101	Zerrin TOPRAK	Dokuz Eylül Üniversitesi
102	Zehra KINAM	Dağlık Alanların Sür. Ve Yön. Der.
103	Kader DEMİRÖZ	Dokuz Eylül Üniversitesi
104	Melihat ÖZKAÇAR	Ritim Gurubu
105	Ödek ÇETİN	Bornova İlçe Jandarma Komutanlığı
106	Servet YAPRAK	Tarım ve Orman Bakanlığı
107	Saliha ULUSAN	
108	Özlem ÇAKIR	Dokuz Eylül Üniversitesi
109	Özgür ÖZKAYA	Efeler Yolu Derneği
110	Aytaç DURAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
111	Kıvanç DEMİRCİ	Dokuz Eylül Üniversitesi

112	Kemal MURATOĞLU	Kiraz İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü
113	Salih İŞÇİ	Buca Dağcılık
114	Asuman ALTAY	Dokuz Eylül Üniversitesi
115	Derya ŞAHİNER	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
116	Kubilay GÜNDOĞDU	Dikili Kaymakamlığı
117	Ömür Neczan ÖZMEN	Dokuz Eylül Üniversitesi
118	Muhlis ÖĞÜTÇÜ	Dokuz Eylül Üniversitesi
119	Orçun ÇOBANGİL	Dokuz Eylül Üniversitesi
120	Neslihan DAL	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
121	Barbaros GÖNENÇGİL	İstanbul Üniversitesi
122	Gamze DEMİR	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
123	Ceylan AYDIN	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
124	Orhan IRK	Dokuz Eylül Üniversitesi
125	Tülin DİLŞEN	Dağların Sürdürülebilirliği Derneği
126	Ali Sami ER	İzmir Barosu Derneği
127	Nurettin BİLGİN	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
129	Oğuz AŞIK	Dokuz Eylül Üniversitesi
130	Damla Melisa SAYGILI	Dokuz Eylül Üniversitesi
131	Ata Berk KISAOĞLAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
132	Pınar BULTAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
133	Yaren DOĞAR	Dokuz Eylül Üniversitesi
134	Ceylan ÇAKMAK	Dokuz Eylül Üniversitesi
135	Zehra AK	Dokuz Eylül Üniversitesi
136		
137		
138		
139		
140		

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ (MASA 1)

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Hüseyin YILMAZ	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
2	Erdem ÖZSOY	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
3	Hande DEMİRCİ	İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu
4	Filiz Cihan METİN	İzmir Orman Bölge Müdürlüğü
5	Mustafa KOÇ	İl Müftülüğü
6	Muhlis ÖĞÜTÇÜ	Dokuz Eylül Üniversitesi
7	Orçun ÇOBANGİL	Dokuz Eylül Üniversitesi
8	Nurettin BİLGİN	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
9	Zeliş KURT	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
10	Saliha ULUSAN	

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ (MASA 2)

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Arzu KÖLÜK	
2	İlker GÜÇÜ	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
3	Muhammed ASHOUR	Bergama Belediyesi
4	Selçuk SARIKAYA	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
5	Ayşe ARSLANOĞLU	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
6	Özgür ÖZKAYA	Efeler Yolu Derneği
7	Eylem Gürpınar TURGUT	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
8	Neslihan DAL	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
9	Ayşe SÜLEYMANOĞLU	Dokuz Eylül Üniversitesi
10		

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ (MASA 3)

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Ahmet KARAMAN	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
2	Varol KAHRAMAN	İl Sağlık Müdürlüğü Çevre Sağlığı Birimi
3	Pelin DEREÇİ	İl Sağlık Müdürlüğü
4	Nihal BULMAMIŞ	Tüm Kadınlar Birliği Bayraklı Şubesi
5	Ayşegül Demirciler PAŞALI	İzmir Konak İlçe Sağlık Müdürlüğü
6	Nur Hilal SERDAR	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
7	Aynur GÜNSAN YAYLA	Torbalı Kaymakamlığı
8	Müjgan DUMAN	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
9	Zuhal ERİK	
10		

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ (MASA 4)

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Mehmet SAĞLAM	İl Müftülüğü
2	Mehmet LALE	İl Müftülüğü
3	Suzan DOĞAN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
4	Kadir YILDIZ	Ödemiş Belediyesi
5	Özlem DEĞERLİ	Efeler Yolu Derneği
6	Elif DUR	Bayındır İlçe Tarım Müdürlüğü
7	Sibel AKAR	Bayındır İlçe Tarım Müdürlüğü
8	Ali KARAMAN	Beydağ Kaymakamlığı
9	Mehmet Tuna ÖZDEMİR	Kiraz Kaymakamlığı
10		

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ (MASA 5)

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Ergün TOKER	İzmir Orman Bölge Müdürlüğü
2	Şafak DURMAZ	İl Sağlık Müdürlüğü UMKE
3	Mehyar CEYLAN	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
4	Murat KARATAŞ	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
5	Uğur UYAROĞLU	Bayındır Belediyesi
6	Fatih KURT	Menderes Kaymakamlığı
7	İsmail SOYBAŞ	İl Müftülüğü
8	Zehra KINAM	Dağlık Alanların Sür. Ve Yön. Der.
9	Nurdan ERDOĞAN	İzmir Demokrasi Üniversitesi
10		

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ (MASA 6)

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Seval GÜNAYDIN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
2	Kubilay GÜNDOĞDU	Dikili Kaymakamlığı
3	Sabri GÖREN	Muhtar
4	Serhat AKSU	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
5	Aytaç DURAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
6	Faruk ÜNER	İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
7	Kıvanç DEMİRCİ	Dokuz Eylül Üniversitesi
8	Raife Aylin SARIKAYA	Dokuz Eylül Üniversitesi
9	Kader DEMİRÖZ	Dokuz Eylül Üniversitesi
10		

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ (MASA 7)

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Cem ALPTEKİN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
2	Murat ÖZ	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
3	Reşit ASARKAYA	İl Müftülüğü
4	Mahir KESKİN	TEMA Vakfı İzmir İl Temsilciliği
5	Gürsel UYSAL	Karabağlar Tarım ve Orman Müdürlüğü
6	Yusuf Ramazan KIRAN	Bergama Kaymakamlığı
7	Nazmi ÜSTE	Dokuz Eylül Üniversitesi
8	Handan AŞAN KONTER	Konak Halk Eğitim Merkezi
9	İbrahim ERGİN	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
10	Orhan IRK	Dokuz Eylül Üniversitesi

DAĞLIK ALANLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE YÖNETİMİ İZMİR ÇALIŞTAYI
KATILIMCI LİSTESİ (MASA 8)

S.NO	ADI - SOYADI	KURUMU
1	Kasım ERGÜL	İzmir İl Jandarma Komutanlığı
2	Özer MUMCU	Dağlık Alanların Sür. Ve Yön. Der.
3	Özlem GÖRÜR	İl Millî Eğitim Müdürlüğü
4	Seda ŞENTÜRK	İzmir Orman Bölge Müdürlüğü
5	Melahat ÖZKAÇAR	Ritim Gurubu
6	İpek ÖNDER	
7	Kubilay KOÇ	İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
8	Şevki DANACIOĞLU	Bakırçay Üniversitesi
9	Nazan ÇETİN	Menderes Belediyesi
10		

YÖNETİCİ EKİP ve YAZARLAR

Prof. Dr. Zerrin Toprak KARAMAN

Hatice Suna BİNA

Zühre ÇAM

Prof. Dr. Özlem ÇAKIR

Prof. Dr. Ömür T. ÖZMEN

Prof. Dr. Asuman ALTAY

Prof. Dr. Gözde EMEKLİ

Prof. Dr. Barbaros GÖNENÇGİL

Öğr. Gör. Neslihan DAL

Arş. Gör. Yakup ÖZKAYA

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Zerrin Toprak KARAMAN

Prof. Dr. Özlem ÇAKIR

Prof. Dr. Ömür T. ÖZMEN

Prof. Dr. Asuman ALTAY

EDİTÖR YARDIMCILARI

Arş. Gör. Orçun ÇOBANGİL

Doktora Öğrencisi Aytaç DURAN

Doktora Öğrencisi Kıvanç DEMİRCİ

Broşür, çalıştay katılımcılarının görüşleriyle oluşturulmuştur. Referans gösterilerek çalışmalarda kullanılabilir. Broşür yaygın etkisinin artırılması amacıyla bütün olarak internet ortamında paylaşılabilir.

YER: İzmir Ticaret Odası **TARİH:** 11 Aralık 2019 **SAAT:** 09.00-17.30